

ת"פ 8332/02/13 - מדינת ישראל נגד רמזי גילבנוב

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 8332-02-13 מדינת ישראל נ' גילבנוב(עציר)
בפני כב' השופט יואל עדן

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

רמזי גילבנוב (עציר)

הנאשם

הכרעת דין

החלטתי לזכות את הנאשם משתי העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, ולהרשיעו, בהתאם לסמכותי לפי סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשל"ב-1982 (להלן: "החסד"פ"), בעבירות של חבלה ופגיעה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 335(א)(1) וחבלה חמורה, עבירה לפי סעיף 333 לחוק העונשין.

האישום

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של הריגה, עבירה לפי סעיף 298 לחוק העונשין, ותקיפה הגורמת חבלה של ממש, עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין.

ביחס לעבירת ההריגה לפי סעיף 298 לחוק העונשין, לאחר שבחנתי את מכלול הראיות וחוות הדעת אשר בפני, באתי למסקנה כי קיים ספק סביר ביחס לשאלת הקשר הסיבתי בין מעשי הנאשם לבין פטירתו של המנוח, ומחמת ספק זה, יזוכה הנאשם מעבירת ההריגה.

לצד זאת, הוכח בפני, מעל לספק סביר, ביצוע עבירות של חבלה ופגיעה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 335(א)(1), וחבלה חמורה, עבירה לפי סעיף 333 לחוק העונשין, ובהתאם לסמכותי לפי סעיף 184 לחסד"פ, יש להרשיעו בעבירות אלו, הכל כפי שיפורט להלן.

ביחס לעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380, אשר התייחסה לתקיפתו של אדם נוסף, המאשימה הודיעה על חזרה מהאישום המתייחס לעבירה זו כדלקמן: "לאור העובדה שעד תביעה 10 לא התייצב ולא העיד בבית המשפט הודענו שלגבי האישום של תקיפה הגורמת חבלה של ממש אנחנו לא נבקש להרשיע את

עמוד 1

הנאשם" [פר' מיום 15.1.2014 עמ' 107 שו' 22-24]. לפיכך, יש לזכות את הנאשם מעבירה זו.

2. על פי כתב האישום, במועד הרלבנטי התגורר הנאשם בדירה הנמצאת בקומה רביעית (להלן: "הדירה"), יחד עם אדם בשם ס. ו. ואשתו.

בתאריך 9.1.2013 הגיע לדירה מר ס. ר. ז"ל (להלן: "המנוח"), והוא ומר ס. שהינו קרוב משפחתו, ישבו יחד בדירה, אכלו ושתו וודקה.

בסביבות השעה 19:00 הנאשם הגיע לדירה, אכל, ובזמן זה המנוח וס. ישבו בסלון המשיכו לשתות וודקה ובהמשך נרדמו. חברו של הנאשם הגיע אל הדירה בסביבות השעה 20:00, כאשר בשלב זה ס. והמנוח עדיין ישנו בסלון, הנאשם וחברו יצאו מהדירה קנו וודקה, שתו, בסביבות השעה 22:00 נפרדו והנאשם שב לדירה. הנאשם נכנס לדירה לאחר שהמנוח פתח לו את הדלת, הנאשם ביקש מהמנוח לעזוב את הדירה, המנוח סירב ובין השניים התפתח ויכוח קולני. תוך כדי ויכוח תקף הנאשם את המנוח בכך שחבט בראשו באמצעות בקבוק בירה כך שהבקבוק התנפץ, והמשיך להכות את המנוח בכך שחבט בפניו באגרופיו עד אשר המנוח נפל לרצפה, ובעודו שוכב על הרצפה המשיך הנאשם לתקוף את המנוח בכך שבעט בו. כתוצאה מהמכות שהנאשם היכה את המנוח, נפצע המנוח והחל לדמם, והנאשם אחז בצווארון חולצתו של המנוח אשר שכב על הרצפה, והחל לגרור אותו על פני הרצפה מהדירה לעבר המדרגות, והמשיך לגרור את המנוח במורד המדרגות עד לכניסה לבניין, כשתוך כדי הגרירה התהפך גופו של המנוח כך שלפרקים בטנו נגררה על פני המדרגות ולפרקים גבו. במהלך הגרירה המנוח צעק אך הנאשם המשיך במעשיו.

בכניסה לבניין צפו במתרחש שניים אחרים אשר החלו לצעוק אל עבר הנאשם, ולקללו, הנאשם היכה אחד מהם, ועל מנת להתגונן מפני הנאשם התיז הוא לעברו גז מדמיע.

תוך כדי המתואר לעיל, בסביבות השעה 23:40 הגיעו למקום שוטרים אשר הוזעקו ע"י שכנים, השוטרים מצאו את המנוח שוכב על הרצפה ביציאה מהבניין על גבי בטנו, כשמכנסיו ותחתוניו מופשלים כלפי מטה וחולצתו מופשלת כלפי מעלה כאשר הוא גונח מכאבים וסביבו כתמי דם.

צוות מד"א אשר הוזעק למקום פינה את המנוח לבית חולים, כאשר הוא נושם ובהכרה אך אינו מגיב. בבית החולים נמצא כי המנוח ללא דופק וללא נשימה. נסיונות להחיותו כשלו ומותו נקבע בבית החולים בשעה 00:50.

כתוצאה מהמכות שהיכה הנאשם את המנוח, מנפילת המנוח ומגרירתו על הרצפה ובמורד המדרגות תוך הטחות חוזרות ונישנות של ראשו וגופו של המנוח במשטח נוקשה, נגרמו למנוח פצעי קרע במזנטריום, נמצאו 1500 מ"ל נוזל דמי בחלל הצפק, נגרמו דימומים בשכבה העמוקה של הקרקפת ותחת הקרום העכבישי ופצעי קרע בקרקפת, ונוצרו דימומים בשרירי הגב והמותניים, פצעי שפשוף בגוו, פצעי שפשוף ושריטה בפנים, פצעי קרע בשפתיים, שברים בכותרות שתי שיניים, ופצעי שפשוף במותן ימין ובגפיים התחתונים. נטען כי פצעי הקרע במזנטריום (של המעי הדק), אשר נגרמו כתוצאה ממעשי הנאשם כאמור, גרמו למותו של המנוח מהלם תת נפחי בעקבות דימום לחלל הצפק, על רקע הרעלה חריפה של אלכוהול בכמות רבה-קטלנית ומחלת כבד כרונית, אשר יתכן והחישו את

הדימום.

כך על פי כתב האישום.

התשובה לכתב האישום והמחלוקת:

3. בתשובתו לכתב האישום, מאשר הנאשם כי התגורר בדירה כאמור, וכי בשלב מסוים הגיע לדירה, יצא וחזר, והתפתח עימות אלים בינו לבין המנוח, במהלכו הנאשם היכה את המנוח ולאחר מכן הוריד את המנוח אל מחוץ לבניין (כלשון המענה), ונטען כי בשלב הזה מחוץ לבניין, הותקף המנוח ע"י אדם אחר, והנאשם עצמו הותקף ע"י אדם נוסף ונאלץ להתגונן.

נטען כי אין קשר סיבתי-משפטי בין האלימות שהפעיל הנאשם כלפי המנוח עובר למותו, לבין מותו של המנוח.

השאלה המרכזית אשר במחלוקת בין הצדדים הינה שאלת הקשר הסיבתי בין האלימות של הנאשם כלפי המנוח לבין פטירת המנוח.

הגם שזו השאלה המרכזית אשר במחלוקת, אין זו השאלה היחידה במחלוקת, וכפי שיפורט להלן, גם ביחס לאופן הגרירה של המנוח ופרטים מסוימים הקשורים באלימות ישנה מחלוקת, אם כי אינני מוצא אותה כמחלוקת אשר יש בה כדי לשנות את התוצאה כפי שפורטה לעיל.

ייאמר כבר עתה, כי על פני הדברים, מצב בו אדם מכה אדם אחר באמצעות בקבוק בראשו, מוסיף להכותו באגרופים ובבעיטות, גוררו במדרגות על פני ארבע קומות, ובתוך פרק זמן של פחות משלוש שעות מתחילת האירוע, האדם אשר הוכה נפטר, מצב זה יש בו כדי להביא להנחה ראשונית בדבר סבירות רבה לקיומו של קשר סיבתי בין האלימות לבין הפטירה.

יחד עם זאת, על בית המשפט לבחון האם הראיות מביאות למסקנה, מעל לספק סביר, על כי הנאשם הוא זה שגרם למותו של המנוח, ולמרות שהתמונה הראשונית העולה ממכלול הנסיבות, מצביעה על קשר סיבתי כאמור, בסופו של ההליך, יש לקבוע כי למרות סבירותו הרבה של קשר כאמור, קיים ספק סביר אשר מקורו בעובדה כי נמצא ריכוז אלכוהול בגופו של המנוח, ברמה אשר הינה קטלנית לדעת כל שלושת המומחים אשר הופיעו בפני בית המשפט.

אני מוצא לנכון לציין, כי התוצאה אליה הגעתי, לאחר בחינת ושקילת מכלול הראיות ובפרט חוות הדעת, על פני הדברים אינה פשוטה, באשר סותרת היא במובן מסוים את התמונה הפשוטה והמביאה לתוצאה הגיונית פשוטה, לפיה לכאורה אדם אשר מוכה באופן כאמור, ומאבד את חייו בתוך פחות משלוש שעות, הגיוני כי היה זה כתוצאה מהמכות והאלימות הקשה.

יחד עם זאת, בית המשפט אינו יכול להתעלם מהעובדה שקיים ספק, אשר הינו ספק סביר, שמא ריכוז האלכוהול שהיה בגוף המנוח, ריכוז אשר אין מחלוקת שהוא קטלני, הוא אשר גרם לפטירה. זאת גם לאחר שנבחנה השאלה האם היה באלימות הקשה אשר נקט הנאשם כלפי המנוח כדי להוות גורם נוסף או מחיש של הפטירה, גם אם זו היתה מתרחשת ללא מעשהו של הנאשם.

מהראיות שבפני לא ניתן לשלול כי קיים ספק סביר, שמא הסיבה היחידה לפטירת המנוח הינה הימצא ריכוז אלכוהול ברמה קטלנית בגופו של המנוח, וכי קיים ספק שמא הפטירה הינה אך בשל סיבה עצמאית זו. משכך, אין אלא לקבוע כי יש לזכות את הנאשם מחמת הספק מעבירת ההריגה, הכל כפי שיפורט להלן.

הראיות:

4. העידו עדי התביעה להלן:

גב' הילה ג'אן [ע.ת. 15]- פקחית בעיריית באר שבע אשר נכחה במקום בתום האירוע יחד עם שוטרים אשר הוזעקו למקום; גב' ל. ב. [ע.ת. 6] - עובדת בבית קפה אשר מכירה את המנוח ואת מר ס. נ. [ע.ת. 4] ומכרה וודקה ביום האירוע למנוח; מר אורן סבן [ע.ת. 9] - שוטר תחנת באר שבע, אשר נכח במקום בתום האירוע; מר שי מכלוף [ע.ת. 12] - מפקח מחלקה עירוני אשר נכח במקום בתום האירוע; רפ"ק ערן כהן [ע.ת. 22] - חוקר אשר חקר את הנאשם; מר צוריאל שוחט [ע.ת. 11] - סייר במשטרה, אשר נכח במועד האירוע מיום לאחר שצוות מד"א הגיע למקום; ד"ר צבי פרי [ע.ת. 17] - רופא במיין כירורגי בבי"ח סורוקה אשר טיפל במנוח כאשר הובא לבית החולים; פקד מורן טדגי [ע.ת. 21] - קצינת יחידה אשר נכחה במקום בתום האירוע; מר דרור דעדוש [ע.ת. 16] - פקח ביחידת אשלים אשר נכח במקום בתום האירוע; מר ס. נ. [ע.ת. 4] - חברו של הנאשם וכן דוד של המנוח, כאשר במועד האירוע הנאשם התגורר בביתו של ס. נ., ולפני האירוע שהה עם המנוח ושתו יחדיו וודקה; גב' ענת דמרי [ע.ת. 27] - חוקרת אשר ליוותה את חקירת האירוע ונכחה בחקירת הנאשם; רס"מ בני גיגי [ע.ת. 38] - חוקר אשר חקר את הנאשם למחרת האירוע; רס"ל אייל סבן [ע.ת. 28] - חוקר אשר גבה עדותה של ע.ת. 3 ונכח בחקירת הנאשם; ד"ר הדס גיפס [ע.ת. 45] - פתולוגית מטעם המכון לרפואה משפטית אשר השתתפה בנתיחת גופתו של המנוח; מר מורן חדד [ע.ת. 1] - שכן של הנאשם, אשר נכח באירוע מיום 9.1.13 והזעיק משטרה.

מטעם המאשימה הוגשו בהסכמה המוצגים הבאים:

1/ת הודעת ע.ת. 3 (ולנטינה פדיגין) מיום 10.1.2013; 2/ת א. הודעת ע.ת. 7 (אומד מוחידינוב) מיום 13.1.2013; 2/ת ב. תמונה שהוצגה בחקירת ע.ת. 7; 2/ת ג. התמונה שהוצגה בחקירת ע.ת. 7; 2/ת ד. תמונה שהוצגה בחקירת ע.ת. 7; 3/ת א. דו"ח בדיקת גופה מעבדה נידת מיום 10.1.2013 [ע.ת. 25]; 3/ת ב. דו"ח תפיסת מוצגים מיום 10.1.2013 [ע.ת. 25]; 4/ת א. דו"ח טיפול בזירת עבירה מיום 10.1.2013 [ע.ת. 26]; 4/ת ב. דו"ח בדיקת חשודים [ע.ת. 26]; 4/ת ג. דו"ח תפיסת מוצגים [ע.ת. 26]; 4/ת ד. דו"ח תפיסת מוצגים עבירה מיום 10.1.2013 [ע.ת. 26] (צחית חזן-איתן); 4/ת ה. דיסק המעבדה הניידת (כולל צילומים); 5/ת א. חו"ד מומחה, המכון לטקסולוגיה ופרמקולוגיה קלינית מיום 24.1.13 [ע.ת. 43] (ד"ר אשר גופר); 5/ת ב. תעודת עובד ציבור מיום 15.1.2013 [ע.ת. 43]; 5/ת ג. דו"ח תוצאות המעבדה מיום 15.1.13 שעה 13:44 [ע.ת. 43]; 5/ת ד. חו"ד מומחה המכון

לטקסולוגיה ומפולוגיה קלינית (ע.ת. 43); ת/5 ה. תעודת עובד ציבור מיום 15.1.2013 (ע.ת. 43); ת/6 חו"ד מומחה מיום 16.1.2013 (ע.ת. 44 אבי זלקוביץ); ת/7 א. הודעת הנאשם מיום 10.1.13 שעה 7:18; ת/7 ב. תמונות אשר הוצגו לנאשם בחקירה; ת/7 ג. תמלול חקירת הנאשם מיום 10.1.2013 + דיסק; ת/7 ד. תמלול חקירת הנאשם מיום 10.1.2013 + דיסק; ת/8 תמלול חקירת הנאשם מיום 10.1.13 + דיסק; ת/9 א. הודעת הנאשם מיום 14.1.2013 שעה 13:02; ת/9 ב. תמלול הודעת הנאשם מיום 16.1.2013 + דיסק; ת/10 א. הודעת הנאשם מיום 31.1.2013 שעה 12:34; ת/10 ב. תמלול הודעת הנאשם מיום 10.1.2013 + דיסק; ת/11 א. הודעת הנאשם מיום 31.1.2013 שעה 15:03; ת/11 ב. תמלול מיום 31.1.2013 + דיסק; ת/12 הודעת ע.ת. 6 מיום 10.1.2013 + 3 תמונות אשר הוצגו לה; ת/13 הודעת ע.ת. 12; ת/14 דו"ח פעולה של ע.ת. 12; ת/15 דוח מעצר; ת/16 הודעת ע.ת. 17 ד"ר צבי פרי; ת/17 הודעת ע.ת. 18; ת/18 הודעת ע.ת. 16 (איש מד"א); ת/19 זכ"ד של ע.ת. 27; ת/20 חו"ד ד"ר הדס גיפס, מומחית לרפואה משפטית (ע.ת. 45); ת/21 תרשים גוף, ועליו סימונים.

5. מטעם הנאשם העידו הנאשם עצמו, ד"ר מאיה פורמן רזניק, מומחית ברפואה משפטית אשר הגישה מטעם ההגנה חו"ד רפואית, וד"ר חן קוגל, רופא משפטי וכיום מנהל המכון לרפואה משפטית אשר נכח מטעם הסנגוריה בנתיחת גופתו של המנוח ביום 11.1.2013 והעיד כמומחה מטעם ההגנה.

מטעם ההגנה הוגשו:

1/ רישום פלילי של ע.ת. 4; נ/2 הודעת ע.ת. 4 מיום 10.1.13 שעה 01:14; נ/3 הודעת ע.ת. 4 מיום 10.1.13 שעה 04:30 + 2 תמונות; נ/4 תמלול חקירתו של ע.ת. 4 מיום 10.1.13; נ/5 הודעת ע.ת. 4 מיום 10.1.13 שעה 09:10 + תמונה; נ/6 הודעת ע.ת. 4 מיום 16.1.13 שעה 14:29; נ/7 תמלול חקירת ע.ת. 4 מיום 16.1.13; נ/8 הודעת ע.ת. 4 מיום 21.1.13 שעה 11:28 + 5 תצלומים; נ/9 תמלול שחזור של ע.ת. 4 מיום 21.1.13; נ/10 דיסק צילום השחזור; נ/11 חו"ד חלקית מטעם ד"ר הדס גיפס; נ/12 חו"ד מומחה מיום 5.1.13 מטעם ד"ר מאיה פורמן; נ/13 רישומי נתיחה מיום 11.1.13 בכתב יד ומודפסים (נערכו ע"י ע.ה. 3 ד"ר חן קוגל). בטעות סומנו הרישומים בכתב יד כ-נ/12, אבל יש לראותם כחלק מ-נ/13.

השתלשלות העניינים:

6. לפני דיון במחלוקת העיקרית בדבר שאלת הקשר הסיבתי בין אלימות הנאשם לבין פטירת המנוח, אפרט להלן את השתלשלות העניינים, כפי שהוכחה בפני, הגם שכאמור המחלוקת לגביה הינה חלקית בלבד.

אין מחלוקת כי הנאשם היכה את המנוח בכך שהטיח וניפץ בקבוק בירה על ראשו, הבקבוק התנפץ וגרם לפציעות, הנאשם המשיך והיכה את המנוח, גררו במדרגות מהקומה הרביעית עד לכניסה לבניין, וכתוצאה מהאמור גרם הנאשם למנוח לחבלות של ממש.

יחד עם זאת, בתיאור הנאשם את האירוע בעדותו בבית המשפט יש מן המגמתיות, ומן הניסיון לצמצם את תיאור

הגרירה ולתארו כך שניתן יהיה להסיק ממנו פגיעות קלות יותר.

עדות הנאשם ביחס לאופן הגרירה, אינה מהימנה ואינה סבירה בעיני, וגם אינה מתיישבת עם הודעתו במשטרה בנקודה זו.

בעדותו בבית המשפט מעיד הנאשם כדלקמן:

"אני בבוקר בשעה 05:00 יצאתי לעבודה, ... אחזקת בית, חזרתי מהעבודה לבית, ושמתי מפתח בדלת, היה מפתח מהצד השני, לכן דפקתי בדלת ופתח לי ס.י, לא הכרתי אותו לפני, והוא היה גמור, כאילו שתוי, וס. היה עוד יותר גמור, יושב בסלון היה בקבוק וודקה, אז אני נכנסתי ס.י. ישר התחיל לקלל, מי אתה, למה באת לפה, והתחיל להתבטא במילים לא יפות, אני לא שמעתי אותו, הכנתי לעצמי אוכל, באתי עם מחבת ביצה ושומן באתי לשבת איתם, שתיתי איתם פעם אחת, והוודקה שהיתה אצלם נגמרה, והם היו גמורים לגמרי וישנו, לא הלכו לישון, איך ששתו נרדמו במקום. ...התקשרתי לחבר שלי א., ... הוא בא והלכתי איתו לטייל. חזרתי מהעבודה בשעה 19:00 וזה היה בערך חצי שעה אחרי שחזרתי מהעבודה. אולי 19:00 ומשהו. ... היה לי 200 ₪ וקנינו קצת שתייה בחנות שם, עמדנו שתינו שם עם חבר'ה, אחרי שסיימנו בסביבות השעה 23:00, 24:00 משהו, לא זוכר בדיוק, ... א. הלך הביתה ואני עליתי חזרה הביתה. כשחזרתי הביתה כבר פתחתי דלת עם המפתח שלי, איך שסגרתי את הדלת אף אחד לא נגע בדלת. ס. היה ישן על המיטה שלי, ... ביקשתי ממנו לקום וללכת, כי אני צריך ללכת לישון. ס. לא רצה לקום, הלכתי ניסיתי להעיר את סטס והוא גם לא רצה לקום. אז עזרתי לס. לקום והוא התחיל לריב איתי. ... התחלנו לריב אני וס., ... אז הוא תפס אותי עם היד האחת בחולצה שלי ועם היד השנייה הוא רצה לתת לי מכה וכמעט נתן, אבל זה פספס כזה. ... אחד בקבוק לקחתי ונתתי לס. מכה. ... בראש, לא זוכר איזה צד. ... ס.י. נפל. הבקבוק התנפץ מהמכה. הוא התחיל לקלל רצה לקום, לריב איתי, ועוד נתתי לו כמה מכות עם הידיים שלי. ... איפה שתפסתי. לא זוכר איפה. ... הוא ניסה לקום ולריב איתי ואני רציתי שהוא יילך מהבית, הוא דחף אותי הדלת היתה כבר פתוחה, הוא דחף אותי ועפתי לדלת של השכן ממול וקיבלתי מכה חזקה, ... אז חזרתי לקחתי אותו ככה (מצביע על שני בתי השחי שלו), עוד פעם התחלנו לריב ואני השתלטתי עליו כי הוא היה שתוי. לקחתי אותו כשאני מחזיק אותו עם שתי הידיים תחת בית השחי. הגב שלו היה אלי. משכתי אותו ככה בצורה הזו החוצה מהבית. וזהו. אנחנו בקומה רביעית, ומשכתי אותו כל הזמן, החולצה השתחררה ממנו, אני נפלתי ונחתך לי יד לא יודע ממה שם, וככה לקחתי אותו כל הקומות עד למטה במדרגות, כשהבגדים שלו יצאו לקחתי אותו ביד, לא היה במה לקחת ולא היה לי כוח. הוא בדרך כלל הזמן קילל ורצה לריב איתי, וקילל קללות לא טובות. ... 4 קומות, קומה ראשונה אין דלתות, זה כל העניין, אתה נכנס לבניין לא גרים בקומה ראשונה, זה נחשב קומה בכל זאת.

ש. במהלך הגרירה איזה חלק מהגוף שלו בא במגע עם הריצפה ועם המדרגות?

ת. בעיקר הרגליים.

ש. במהלך הגרירה זה רצוף או שיש עצירות?

ת. יש עצירות, יש זמן שעצרתי כי הוא היה מתנגד, היינו רבים, באיזושהי קומה גם נפלתי אני איתו, הוא כל הזמן היה רב. כל הזמן זה היה בהתנגדות, שהוא לא רוצה ללכת הוא אמר "הוא יזיין את אמא שלי", משהו על אמא שלי, יש לי בעיה עם אמא שלי, כל פעם שאומרים לי משהו אז יש לי בעיה עם זה. אמא שלי גרה בארץ ולא דיברתי כל השנים שאני גר פה.

.....

ש. אמרת שהיתה תחנה בדרך למטה, שבה הוא נפל, תסביר את זה לבית המשפט איך זה קרה, ומה קרה בדיוק?
ת. אני נפלתי, כשאני נפלתי הייתי מושך אותו ביד, בגובה שלי אם אני מושך מישהו, בכל זאת אדם נמצא באוויר,
למה אני גבוה, כשאני נפלתי הוא לא נפל, אני נפלתי. למה הוא תפס אותי ברגליים.

ש. אחרי שנפלת קמת איך המשכתם?

ת. השתלטתי עליו והמשכתי, כל מה שרציתי שהוא יקום ויילך הביתה.....".

(פרוטוקול 2.1.14 עמ' 54 ש' 3 - עמ' 56 ש' 18).

השאלה כיצד גרר הנאשם את המנוח לאורך מדרגות של ארבע קומות הינה שאלה אשר מטבע הדברים יש לה
חשיבות ביחס לחבלות אשר נחבל המנוח כתוצאה מגרירה זו. אני מוצא את התיאור אשר תיאר הנאשם ואשר ניסה
להתמיד בו, כגרירת המנוח תוך החזקתו בשתי ידיים תחת בית השחי ותוך ציון כי החלק אשר בא במגע עם הריצפה
הוא בעיקר הרגליים, כתיאור מגמתי, לא אמין ולא סביר.

הנאשם עצמו, היה תחת השפעת אלכוהול, ולא סבירה "הקפדה" אשר הוא מנסה לתאר על אופן הגרירה של
המנוח. התיאור של השתלשלות העניינים הכולל אלימות גם תוך כדי הגרירה, והתוצאה לפיה המנוח היה למעשה
במצב בו בגדיו מופשלים כמתואר לעיל, כאשר נמצא שוכב על הריצפה (ועל כך אין מחלוקת), הינו מצב אשר אין
זה סביר כי יהיה תוצאת החזקה תחת בתי השחי למשך כל הגרירה, כאשר רק הרגליים נוגעות במדרגות.

לא רק חוסר סבירות יש כאן, אלא גם סתירה בין האמור לעיל לבין העולה מהודעת הנאשם במשטרה מיום
10.1.13 - ת/8.

על פי ת/8 הנאשם גרר את המנוח מצווארון מעילו של המנוח.

"נחקר ר. ג.: ומדבר יותר מדי...רציתי שילך הביתה. זה מה שרציתי. מה נראה לך אני צריך..."

חוקר ערן כהן: תגיד לי, אולי כשהוא כש...כשגררת אותו מהרגליים או מהידיים כשהורדת אותו למטה? הרי אתם
גרים בקומה קביעית נכון?

נחקר ר. ג.: שניה...לא, גררתי אותו בזה... (הערת המתמללת: הנחקר אווז בצווארון מעילו).

חוקר ערן כהן: מה? בצווארון?

נחקר ר. ג.: כן.

חוקר ערן כהן: מה היה לו מעיל?

נחקר ר. ג.: כן.

חוקר ערן כהן: המצווארון של המעיל? הרמת אותו...

נחקר ר. ג.: אבל ירד לו, כשגררתי אותו ירד לו גם את זה...

חוקר ערן כהן: זאת אומרת שאתה ה... הרמת אותו מהרגליים?

נחקר ר. ג.: לא...

חוקר ערן כהן: מכאן?

(הערת מתמללת: הנחקר ר. ג. מדגים לחוקר 1-ערן כהן, את צורת האחיזה וכיוון הגרירה).

(ת/8 עמ' 7 ש' 8 - ש' 24).

מהדיסק במסגרת ת/8, אשר הינו צילום חקירת הנאשם מיום 10.1.2013, אשר יש לציין, כי הינה אחת מהחקירות, וזאת כאשר בשאלה האמורה, נאות הנאשם להשיב בפעם הראשונה, עולה המפורט להלן:

בדיסק נראה הנאשם יושב בחדר החקירות ומונח עליו מעיל. בנקודת הזמן בדיסק - 6:56, מדגים הנאשם לחוקר כיצד גרר את המנוח, הוא מאשר כי גררו מהצווארון, ומדגים זאת באמצעות יד ימינו, בכך שהוא מניחה על הצווארון של מעילו, מצד שמאל. בהמשך, בנקודת הזמן 7:12 לדיסק זה, שוב מדגים הנאשם כיצד גרר את המנוח, ושוב עושה זאת על ידי כך, שאוחז הוא ביד ימינו את צווארון המעיל אשר עליו, מצד שמאל, ובנוסף, מדגים עם יד ימינו תנועה משמאל לימין, אשר משמעותה כי למעשה החזיק בצווארון הבגד אשר היה על המנוח, וכך גררו.

בין לבין, החוקר שואל ומפנה לצווארוננו שלו, של החוקר, ולא יכול להיות חולק, הן מדברי הנאשם, והן מהדגמותיו, כי על פי גרסתו זו, גרר הוא את המנוח כשהוא אוחז בצווארון הבגד, אשר היה למנוח, בחלק האחורי.

מכל האמור, עולה, ואין על כך מחלוקת, כי הנאשם היכה את המנוח בבקבוק בראשו, בקבוק אשר התנפץ, המשך להכות את המנוח הן באגרופים והן בבעיטות, וגררו ארבע קומות מטה, אך זאת לא באופן אשר תיאר הנאשם בבית המשפט, אלא יש להעדיף את גרסתו הראשונה והשונה אשר ניתנה בחקירתו בעניין זה, כמתואר לעיל, דהיינו באופן אשר הינו תוך החזקת צווארון הבגד אשר היה על המנוח מהחלק האחורי, ומשמעות הדבר הינה, כי המנוח נחבט כתוצאה מהגרירה, מהריצפה ומהמדרגות, לא רק ברגליו, אלא בחלקים נוספים בגופו.

7. אין מחלוקת, כי המנוח היה בחיים עת הגיע צוות של מד"א למקום, וגם עת הובא לבית החולים.

עמוד 8

מהמסמכים אשר יצוטטו כמפורט להלן עולה, כי כאשר מד"א הגיעו למקום, היה המנוח עדיין בחיים, שכוב על בטנו, הוא אף הרים את ידו, נדף ממנו ריח חזק של אלכוהול, הוא נשם והיה בהכרה, אך לא הגיב ולא דיבר, והתרשמות חובש מד"א הינה, כי הוא היה "שיכור מאוד".

המנוח היה בהכרה עת הובא לבית החולים בסמוך לחצות, חלה הדרדרות במצבו, הוחל בעיסויים והנשמות, ולאחר שאלה לא הצליחו, הוחלט על פתיחת החזה ועיסוי לב פתוח, וכל הניסיונות לא צלחו, והמנוח נפטר בשעה 00:50.

בת/18, אשר הוא הודעתו של חובש במד"א, נכתב:

"...ביום 9/1/13 בהיותי במשמרת לילה עם דני וקנין קיבלתי הודעה על קטטה או אדם מוטל ברחוב בן דוד המלך, הגענו למקום, במקום היו כבר שוטרים וכן התקהלות של שכנים ועוברי אורח, נכנסנו לכניסה של בניין וראינו שני אנשים אחד שוכב על הבטן ואחד יושב על המדרגה של הכניסה, הבחור ששכב על הבטן ניגשנו אליו על מנת להפוך אותו על הגב כדי לקבל תמונת מצב רפואית, אך הנ"ל הרים את יד שמאל שלו והתנגד, נדף ממנו ריח חזק של אלכוהול וראינו פתח של דימום מעל הגבה אם אני לא טועה הימנית ההתנגדות שלו הייתה רק בכך שהוא הרים את ידו, אני ודני הרמנו על אלונה של אמבולנס ובגלל ההתקהלות מדדנו לו דופק בתוך האמבולנס וכן לחץ דם ובדרך לבית החולים אני ישבתי לצד הפצוע וראיתי שהוא נושם ובהכרה אבל לא הגיב ולא דיבר למרות שדיברתי אליו הוא לא ענה לי כנראה שהוא היה שיכור מאד. כשהגענו לבית החולים סרוקה לעמדת הטיפול הראשונית, האחות הפנתה לחדר טראומה והצוות הרפואי החל בהחייאה.

[להודעה ת/18 צורף דו"ח על חולה/נפגע אמבולנס שם נכתב: "הותקף ע"י אדם לא שיתף פעולה עם צוות, הובל לבי"ח סרוקה הגיב לכאב".]

בת/17, שהוא הודעתה של אחות במיון בית החולים נאמר:

"...מד"א הביאו אדם בסמוך לשעה 00:00 בערך, אדם, הוא היה בהכרה ותוך כדי חלה הדרדרות במצבו ואז קראתי לרופא כירורג ואז בא רופא צבי, כשצבי הגיעה הצגתי לו את החולה כשהתחלתי ללכת לטראומה מצבו החל להדרדר והתחיל להכחיל והתחלנו עיסויים תוך כדי כניסתנו לחדר טראומה.

....

ש: שאלת אותו מה קרה לו?

ת: אני שאלתי אותו מה קרה לו והוא רק הזיז את הראש"

בת/16 אשר הוא הודעתו של הרופא אשר טיפל במנוח בבית החולים נאמר:

"היום בסמוך לחצות קיבלתי קריאה לכניסה למיון על אדם שהגיע עם חבלות וזקוק לעזרה בבדיקתי אותו ללא דופק וללא נשימה, הובאה לחדר טראומה ושם הוחל העיסויים והנשמות ב א.ק.ג. חשד להתקף לב. בדירה של הבטן בעזרת סורק קולי חשד לנוזל תוך בטני . לאחר עיסויים והנשמות לא הצליחו הוחלט על פתיחת חזה בחדר טראומה ועיסוי לב פתוח כל הניסיונות לא צלחו והחולה נפטר בשעה 00:50 ואני קבעתי את מותו"

8. לפני כניסה לדיון במחלוקת העיקרית, שאלת הקשר הסיבתי כאמור, אתייחס להלן לשתי טענות של ב"כ הנאשם, טענות אשר אינני מוצא כי הוכחו - האחת, כי היו גם אחרים אשר היכו את המנוח, ובכך יכול שאליומותם היא זו שגרמה לפטירה, והשנייה, טענה בדבר עימות בין המנוח לבין ס. אשר נמצאו על גופו כתמי דם.

ביחס לטענה כי המנוח הותקף ע"י אחר או אחרים: ב"כ הנאשם סומך טענותיו בעניין זה על העולה מדבריה של ע.ת. 3 במשטרה במסגרת הודעתה אשר הוגשה - ת/1. ע.ת. 3 מתגוררת בדירה בבניין, וכך מסרה בהודעתה ת/1:

"אתמול 9/1/13 בשעה 23:25 שמעתי מלמעלה בבנין דפיקות חזקות בדלת הרבה זמן אולי 15 דקות ומישהו מדבר ברוסית ובעברית... הדפיקות הפסיקו והיה קצת שקט ואז שמעתי מתוך הדירה רעש של אולי זורקים כיסא אולי זורקים שולחן אני לא יודעת אני לא יודעת מי היה בדירה אבל הם צעקו ו 2 אנשים ירדו במדרגות למטה מהדירה כי אני הסתכלתי בעינית ואחד מהם נפל פה ליד הדלת שלי וזה שהיה איתו הרים אותו והם המשיכו למטה". [עמ' 1 ש' 11-3].

"שמעתי למטה צעקות אז הלכתי לחלון בחדר וראיתי 4 חברה צעירים, אחד גדול עם חולצה לבנה ואחד בחולצה שחורה עם קפוצון על הראש וביד היה לו בלון עם גז וזה עם הגז השפריץ על מישהו שהיה בדירה למעלה שלבש גם שחור גקט שחור והוא עשה עם הידיים שלו בפנים ואמר אוי ואבוי וזה עם הגז היו איתו עוד אנשים שברחו איתו.... " [עמ' 1 ש' 18-12].

"ש: אמרת שראית בעיניים ש-2 אנשים יורדים במדרגות ואחר נפל ושני הרים אותו. האם מישהו מהם היה פצוע או ראית דם עליו?"

ת: לא ראיתי". [עמ' 1 ש' 23-20]

ובהמשך, עמ' 2 ש' 3 - 19:

"היו 2 שירדו מלמעלה בכניסה ואחד מהם גרר את השני שכל הזמן הוא יורד במדרגות את זה ראיתי דרך העינית... וראיתי שניגשים אליהם 4 ... ואז הם דיברו בעברית וביקשו מהשנים שירדו פלאפון אחד שירד למטה והיה עם בגד שחור עשה עם הידיים לשתי כיוונים שאין לו פלאפון והשני שהיה מאד שיכור אמר להם משהו. אני לא הבנתי מה כי הם דיברו עברית ואז אחד מהארבעה נתן לו אגרוף לפניו והוא עף אחורה ונפל לתוך הכניסה ואחד מתוך ה 4 שהיה עם קפוצון שחור הוציא כנראה בלון והתיז גז לפניו של השני הוא תפס פנים והתישב בכריעה ואז ראו משטרה והם ברחו כל הארבע".

עדות זו בה מתארת ע.ת. 3 את אשר ראתה מחלון דירתה, אינני מוצא כי יש בה להביא למסקנה ברורה על כי גם המנוח הוכה ע"י אחרים, בשים לב לכך שהיא מדברת על הראשון והשני לסירוגין, כאשר את שניהם היא איננה מכירה.

מכל מקום, גם אם אכן כך הוא, הרי שמדובר במכת אגרוף לפנים, אשר אין כל אינדיקציה בדבר תרומתה לא לחבלות אשר מתוארות במסגרת חוות הדעת הפתולוגיות ולא בכל אופן אחר אשר יביא למסקנה כי היה במכת אגרוף זו כדי לתרום באופן כלשהו לפטירת המנוח.

אשר לטענה בדבר עימות אפשרי בין המנוח לבין מר ס., וזאת על בסיס טענה בדבר כתמי דם, תקיפה אשר נטען כי היתה קודם לכן בדירה - אין כל ראיות של ממש לתמיכה בטענה זו.

על גופו של מר ס. נמצאו חבלות וזאת על פי ת/4ב', וכן על פי התמונות המצורפות לנ/8 (הודעתו מיום 21.1.13). בת/4ב' אשר הינו דו"ח אשר מתאר עיקרי פעולות וממצאים בזמן האירוע, מצויין כי בבדיקתו של מר ס. נ. נמצאו על חולצתו הלבנה כתמי חומר החשוד כדם, פצעים ושפשופים אדומים בגבו, וכתמי חומר חשוד כדם במכנס ימין של מכנסי טרנינג אפורים אשר לבש (סעיף 1 לת/4ב').

ההסבר אשר ניתן ע"י מר ס. נ. הינו הסבר אשר סביר בעיני. אין כל ראיה של ממש בדבר אירוע אלימות בין המנוח לבינו.

על פי גרסתו של מר ס. נ., אשר לא מצאתי כל מקום שלא ליתן בה אמון, הוא והמנוח היו קרובי משפחה, יחסיהם היו טובים, והוא לא התקוטט עמו מעולם. לגבי החבלות אשר היו על גבו הסביר זאת באירוע הקשור לבת זוגו.

לעניין יחסיו עם המנוח, וכי היו קרובי משפחה ויחסיהם היו טובים, ראה עדותו פרוטוקול עמ' 104 שו' 22-27:

ש: ואיך היה קשרים שלך עם ס.?

ת: זה קרוב משפחה שלי, בטח שטוב. כל יום כמעט -

ש: איך הוא קרוב משפחה?

ת: מהצד של האבא.

ש: בן דוד ממש?

ת: לא ממש, אבל במשפחה שלנו."

ובהמשך נשאל וענה

"ש: בסדר גמור. רק בדיקה אחרונה שלא פספסתי כלום. איך היו הקשרים שלך עם ס.?

ת: טובים.

ש: טובים?

ת: כן.

ש: לפני זה רבת אתו?

ת: מה פתאום? חס וחלילה."

[פר' עמ' 105 שו' 26-32]

בחקירתו הנגדית נשאל האם בעבר התקוטט עם המנוח וענה:

"ת: אני בחיים לא הלכתי לא רק עם ס., עם אף אחד אני לא הולך מכות.

ש: עם אף אחד.

ת: בחיים לא. אני אפילו עם האישה שאני הולך לריב היא דוחפת אותי ואני נופל.

ש: בחיים לא נתת מכות לאף אחד?

ת: כשהייתי קטין בוא נגיד. מאז אני כבר לא יודע. אני לא יודע ללכת מכות. "

[פר' עמ' 109 ש' 10-17].

העד נשאל אודות חבלות אשר נמצאו על גופו:

"ש: על הגב שלך איזה חבלות יש? אתה זוכר מה היה על הגב שלך?

ת: כשהייתי שיכור הסברתי גם נכון במשטרה שדחפה אותי האישה ונפלתי על הכיסא ככה בגב, ורמיז גם יודע שהייתי שיכור. הוא ראה את זה שאני נפלתי.

.....

ת: התחלתי לדבר עם האישה.

ש: כן.

.....

ת: התחלתי להתערב אתה במילים ופתאום היא דחפה אותי בצחוק ככה ואני שיכור בקושי עמדתי, ונפלתי על הכיסא.

.....

ש: אתה עמדת והיא דחפה אותך או שאתה ישבת והיא דחפה אותך?

ת: לא, ככה עמדתי ליד הכיסא, גדול הכיסא, אני שיכור והיא עשתה לי ככה ואני עם הגב אפילו לא נפלתי, עשיתי ככה.

ש: לא נפלת, העד יוצר איזה שהיא תנועה שמסמנת שהוא לא נפל, אלא גופו התעקם

.....

כב' הש' עדן: קיבלת מכה עם הידית בגב?

העד: כן.

[פר' עמ' 124 ש' 9 - עמ' 125 שו' 3]

לגבי הדם אשר נמצא עליו, ואשר אין מחלוקת שזהו דמו של מר נ., נתן הוא הסבר הקשור בבעיה רפואית שלו, אשר מפאת צנעת הפרט אינני מוצא מקום לפרטה במסגרת הכרעת הדין, ואפנה בעניין זה לפרוטוקול עמ' 131 ש' 5 - 11.

מכל האמור, אין בידי לקבל אף אחת משתי הטענות האמורות לעיל.

לא מצאתי מקום להרחיב בראיות ועדויות נוספות בנושא זה, בשים לב לכך שאין כל ראיה של ממש אשר תשנה את המסקנה האמורה.

דין והכרעה בשאלה המרכזית אשר במחלוקת והיא שאלת הקשר הסיבתי:

9. כאמור השאלה המרכזית אשר במחלוקת הינה שאלת קיומו או היעדרו של קשר סיבתי בין האלימות של

הנאשם כלפי המנוח, לבין מותו של המנוח.

אין מחלוקת בין הצדדים בדבר הממצאים הבאים העולים מנתיחת גופת המנוח, ובדיקות שנעשו:

- נמצא כ-1,500 מ"ל של נוזל דמי בחלל הצפק.

- בבדיקה טוקסיקולוגית נמצא בדמו ריכוז של 411 מ"ל אחוז אלכוהול, ובנוזל העין נמצאו 485 מ"ל אחוז אלכוהול. אין מחלוקת, כי מדובר בכמות אלכוהול, אשר היא לכשעצמה "קטלנית", גם לגישת המומחית מטעם המאשימה.

- פצעים ושברים בחלקים שונים בגוף, אלו מפורטים בשתי חוות הדעת, ואין מחלוקת ביניהן.

המחלוקת המרכזית הינה, האם היו החבלות והדימום בעקבותיהן, דימום של כ-1,500 מ"ל דם לחלל הצפק, הגורם לפטירת המנוח, או מידת האלכוהול בגופו של המנוח, אשר כאמור, אין מחלוקת כי מדובר בכמות אשר מוגדרת גם על ידי המומחית מטעם המאשימה, כ"כמות רבה - קטלנית".

חו"ד רפואית מטעם המאשימה ועדותה של ע.ת. 45 ד"ר הדס גיפס:

10. בחוות הדעת מטעם המאשימה שנכתבה ע"י ע.ת. 45 [ת/20] נקבע לעניין סיבת המוות:

"על סמך תוצאות הנתיחה שביצע ד"ר א' קריספין, בנוכחותי, בגופתו של מר ס. ר., שנת לידה 1972, ובהתחשב בנתונים מרשומה רפואית, הריני לחוות דעתי כי מותו נגרם מהלם תת נפחי בעקבות דימום לחלל הצפק מפצעי קרע במזנטריום (של המעי הדק), על רקע של הרעלה חריפה של אלכוהול בכמות רבה - קטלנית ומחלת כבד כרונית, אשר יתכן והחישו את הדימום.

פצעי הקרע במזנטריום, הדימומים בשרירי הגב והמתניים, פצעי השפשוף, השריטה והדימומים התת עוריים בגון, נגרמו מחבלות קהות ישירות (מכות) או בלתי ישירות (נפילה/גרירה) לגון, ברובם סמוך למועד המוות.

הדימומים בשכבה העמוקה של הקרקפת ותחת הקרום העכבישי, ופצעי הקרע בקרקפת, נגרמו מחבלות קהות ישירות (מכות) או בלתי ישירות (נפילות), ולא ניתן לשלול כי נגרמו באמצעות גרירה, עם הטחת ראש חוזרת במשטח נוקשה, כגון מדרגות.

פצעי השפשוף והשריטה בפנים, יכלו להיגרם מחיכוך כנגד משטח מחוספס. פצעי הקרע בשפתיים והשברים בכותרות השיניים, נגרמו מחבלות ישירות (מכות) או בלתי ישירות (נפילה).

פצעי השפשוף במוותן הימני ובגפיים התחתונים, יכלו להיגרם מחיכוך כנגד משטח נוקשה ומחוספס, יתכן מגרירה, סמוך למועד המוות.

הדימומים התת עוריים בגון ובגפיים נגרמו מחבלות קהות במועדים שונים.

לפי רשומה רפואית, המנוח סבל מהתקפי כיפיון, עם חבלות חוזרות."

מסקנתה של ד"ר גיפס הינה, כי הפטירה הינה תוצאת הדימום אשר היה למנוח בחלל הבטן, ואשר תוצאתו כ-1,500 מ"ל של דם, על רקע הרעלה חריפה של אלכוהול בכמות קטלנית ומחלת כבד כרונית, אשר ייתכן והחישו את הדימום.

מסקנתה הינה, כי הדימום נגרם כתוצאה מפצעי קרע במזנטריום, ואלו נגרמו מחבלות קהות ישירות, או בלתי ישירות, ורובן סמוך למועד המוות.

ד"ר גיפס נחקרה ארוכות ביחס לכך, שבראשונה, במסגרת הודעת הפטירה כתבה שהתוצאה מחכה לבדיקות, ולא כתבה באותו שלב, כי סיבת הפטירה הינה הדימום.

מצב זה, בו המומחית לרפואה משפטית מבקשת להמתין לבדיקות נוספות, למרות שעוד באותו מועד יש לה סברה מסוימת על סיבת הפטירה, אינה מעלה ואינה מורידה. בעניין זה, מקובל הסברה של ד"ר גיפס, אשר אמרה מפורשות "זה מסמך רשמי, אני לא רוצה לכתוב סיבה שאחר כך תשתנה, או שתעודכן... זה כפוף לגורמים תורמים כגון אלכוהול שנמצא פה." (פרוטוקול 12.12.2013 שורות 12-16).

וראה פרוטוקול מיום 12.12.2013 עמוד 57 שורות 11-25:

"ש. מה ידעת לגבי סיבת המוות?

ת. שהוא מת מדימום

.....

ש. כתבת את זה במסמכים?

ת. לא. המסקנות לא מופיעות בדרך כלל בחוות הדעת הראשונית. זה מופיע בדוח הסופי.

ש. מה כתבת למשל בהודעת הפטירה?

ת. לא זכור לי. בדרך כלל אני כותבת שזה מחכה לעוד בדיקות. אלא אם יש לי משהו ממש בולט כסיבת מוות. אין לי פה את תעודת הפטירה המקורית שלי.

ש. בהודעת הפטירה באמת כתוב שזה תלוי, את רושמת שזה תלוי במעבדות

ת. כן. אז לפעמים אני רוצה לחכות לבדיקת הטוקסיקולוגית לראות אם יש גורמים ולכן אני לא כותבת סיבת מוות מיד לאחר הנתחה."

המומחית מטעם המאשימה נשאלת בחקירתה הנגדית, האם כמות האלכוהול אשר נמצאה בדמו של המנוח הייתה קטלנית, והיא משיבה על כך בחיוב [פר' עמ' 59 שו' 7-8]:

"ש. אגב, מדובר בכמות קטלנית כשלעצמה

ת. תיאורטית, כן."

ובהמשך בעניין זה נשאלת לגבי כמות האלכוהול: "את אומרת שהכמות הזאת היא כמות רצחנית", ומשיבה: "גבוהה עד קטלנית", ומוסיפה - "באנשים רגילים" [פר' 12.12.2013 עמ' 100, שו' 18-23]. המומחית מוסיפה, כי אנשים המורגלים בשתיית אלכוהול, אלכוהוליסטים, הכבד שלהם יודע לסנן כמויות הרבה יותר גבוהות של אלכוהול מאדם נורמלי, ומציינת אף מקרה של אישה, אשר בבדיקה בבית חולים, בהיותה בחיים ובהכרה, היה לה ריכוז של 550. עוד מוסיפה היא, ביחס למנוח, חודש לפני האירוע, היה הוא בבית חולים בגלל אירוע אחר, ונמדד לו בדם ריכוז של 356 מ"ל אחוז אלכוהול, והוא היה בהכרה מלאה [פרו' 12.12.2013 עמ' 101, שו' 22-28].

בהמשך, אומרת המומחית מטעם המאשימה את הדברים הבאים, אשר אני מוצא להם חשיבות רבה, וגם הם תומכים במסקנה בדבר קיומו של ספק סביר, שמא היה זה רק האלכוהול אשר גרם למוות:

"אז אם זה היה ממצא יחיד שלי, הייתי יכולה להגיד שיכול להיות שזאת סיבת המוות. וגם זה לא הייתי קובעת בוודאות מלאה. כשיש לי ממצא שהוא חבלתי, ומישהו שמורגל בשתייה כזאתי של אלכוהול, אני לא שמה את האלכוהול כסיבת המוות" [פרו' 12.12.2013 עמ' 101 שו' 32 - עמ' 102 שו' 3]

המומחית רואה את האלכוהול בדם, כמו גם את היות המנוח אלכוהוליסט, כסיבה המפריעה לקרישת הדם, ודבר שהביא לדימום יחסית מהיר. ראה לעניין זה פרו' עמ' 107 שו' 19-26:

"יש לי שתי סיבות לחשוב שהדימום היה מהיר יחסית. קודם כל אני חושבת שבגלל שהוא היה אלכוהוליסט עם בעיות מוכחות בכבד, זה מפריע לקרישה של הדם, והדם יזרום בלי לעצור. ברור שאם היה כלי דם גדול, זה היה מדמם מהר יותר. אבל כאן אני גם חושבת שהדימום יחסית מהיר. גם כלי כמו שאמרתי, הגוף שלו כבר הראה סימנים שהוא לא מצליח להתמודד עם הדימום אפילו שראינו שזה רק 30% ממסת הדם שלו, שכנראה זה אומר שהדימום היה מהיר יחסית והגוף לא הספיק להתרגל ולאזן את עצמו חזרה."

בהמשך, מאשרת המומחית שוב את עמדתה, כי סיבת המוות הינה קרע בכלי דם בבסיס המיזנטריום. לדבריה, לא יכולה היתה להצביע על כלי הדם הספציפי הואיל ומדובר בחתכים קטנים, אינה יכולה היא למקם את הקרע במקום מסוים, אך מציינת כי הדימום מצביע על כך, שזהו משהו שקרה עכשיו, ונבע מקרעים בכלי הדם עצמם. ראה לעניין זה פרו' עמ' 109, שו' 9-21:

"קרע בדיזנטריום בבסיס (צ"ל מיזנטריום)... בכלי הדם. כלי דם קטנים. זה עורקים, זה ורידים. לא יכולתי להצביע על הכלי דם ספציפי. מהבדיקה המיקרוסקופית שעשיתי ראיתי שנמצאו דימום סמוך לכלי הדם הקטנים, שזה גם ורידים וגם עורקים באזור הזה. ובגלל שזה חתכים קטנים אני לא יכולה למקם קרע במקום מסוים. הדימום מצביע על כך שזה משהו טרי שקרה עכשיו. ודימום מאחר והוא לא יוצא מהשומן הוא יוצא מכלי הדם

הוא נבע מקרעים בכלי הדם עצמם". ובהמשך: "המזנטריום זה השער של המעי שמכיל בתוכו שומן, כלי דם וכרומים", ולעניין מיקומו: "מזנטריום זה שומן שנמצא בצד האחורי יחסית של חלל" [שו' 31].

העדה נשאלה האם כאשר אדם נפטר מהלם תת נפחי, כפי שכתבה בחוות דעתה, יש לכך סממנים פיזיולוגיים, וענתה:

"ש. תאשרי לי כשמדובר בשוק היפובולמי זאת אומרת הפסקת ההגעה של הנוזלים לאיברי הגוף הם בין היתר מאופיינים בחיורון

ת. נכון.

ש. בתיק הזה היה חיורון? בעניין הזה?

ת. כן. בוא נראה איפה המקומות שבו זה מתואר. המילה חיורון לא מופיעה אבל מבחינתנו יש סימנים של שוק, של הלם שנוצר מאיבוד הדם. סימנים של שוק למשל

ש. למשל?

ת. לשד בכליות

.....

ת. עמוד 8 סעיף 14. בתיאור של הכליות. אנחנו מדברים על כך שהגבול קליפה לשד ברור, אחרי משקל אפרירי. זה משהו שאנחנו רואים במצבי שוק. כשהדם מתרוקן מהגוף אז יש הבדל מאד ברור בין החלק הפנימי של החוליות לחלק החיצוני.

ש. להיפך. אתם כותבים כאן דוקא שמדובר בכליות מבריקות אחידות בגוון סגלגל

ת. זה הצבע שלהם. אבל הגבול בין החלק הפנימי

ש. ואגב מקומות, סליחה שאני, אני פשוט לא סיימתי את השאלה. ויש מקומות נוספים שבהם אתם מדברים על איברים את מדברת על איברים בצבע סגול.

ת. נכון. זה הצבע שלהם זה לא אומר שהם לא חיוריים

ש. אבל את לא כותבת

ת. כי אני רואה קליפה ולשד ברורים אני יודעת שיש שוק כתוצאה מאיבוד הדם בגלל שבאופן נורמלי בן אדם יש לו את כמות הדם הנורמלית בגבול. הגבול שני האיזורים האלה הם סגולים והם מתלכדים אחד עם השני. לא רואים את ההבדל ביניהם. במצב של שוק ההבדל הוא מאד מאד ברור. וזה סימן לאיבוד הדם ולשוק.

ש. זאת אומרת את הביטוי את המילה חיור לא נמצא בשום מקום.

ת. לא בתיאור.

ש. לא. ואני להיפך אני שואל אותך האם הצבע הרגיל של כליות סגול אם זה לא, האם העובדה שהם נשארו סגולות לא מצביע על כך שלא מדובר כאן במצב של שוק. ואגב זה לא האיבר היחיד שאנחנו מתייחסים אליו

ת. זה תלוי במהירות ובכמות של איבוד הדם

ש. הבנתי.

ת. זאת אומרת אם מישהו מאבד דם בכמות ליטר וחצי שזה בערך שליש מהדם, קצת יותר משליש מהדם בגוף יחסית במהירות אז הגוף יגיע למצב של הלם בלי שהאיברים יספיקו להגיע למצב של חיורון מבחינה ויזואלית. יש לנו רק את הרמזים האלה שאומרים לנו שהם סבלו מההלם.

[פר' עמ' 67 שו' 28 - עמ' 69 שו' 4]

התמיכה למסקנתה של המומחית, לגישה, בכך שהפטירה קשורה באובדן הדם, ונובעת מכך, הינה כי למרות שהאיברים לא הפכו חיוריים (עובדה שהיא בתחילה מציינת כי צריכה להופיע), "כי אני רואה קליפה ולשד ברורים, אני יודעת שיש שוק כתוצאה מאיבוד הדם בגלל שבאופן נורמלי בן אדם יש לו את כמות הדם הנורמלית בגבול. הגבול שני האזורים האלה הם סגולים, והם מתלכדים אחד עם השני. לא רואים את ההבדל ביניהם. במצב של שוק, ההבדל הוא מאוד מאוד ברור, וזה סימן לאיבוד הדם ולשוק." ובהמשך: "זאת אומרת אם מישהו מאבד דם בכמות ליטר וחצי שזה בערך שליש מהדם, קצת יותר משליש מהדם בגוף, יחסית במהירות, אז הגוף יגיע למצב של הלם בלא שהאיברים יספיקו להגיע למצב של חיורון מבחינה ויזואלית. יש לנו רק את הרמזים האלה, שאומרים לנו שהם סבלו מההלם" [פרו' 12.12.2013 עמ' 68 שו' 20 עד עמ' 69 שו' 4].

העולה מהאמור לעיל הינו, כי ראשית, לא נמצא חיורון באיברים הפנימיים, ושנית, המסקנה, לפיה הגוף היה בשוק בשל אובדן הדם, נשענת על "הרמזים" כלשונה של המומחית, המעידים על כך, שהאיברים "סבלו מההלם". לטעמי, אין בתשובות האמורות כדי להעיד על מסקנה ברורה וחד משמעית של המומחית מטעם המאשימה, על כי הסיבה לפטירה הינה אכן אובדן הדם.

המומחית נשאלה האם לשיטתה הפטירה נבעה מדימום בקרעים במזינטריום וענתה על כך בחיוב [עמ' 73 שו' 26-29], כאשר נשאלה אודות הימצאותם של הקרעים המדוברים ענתה כי לא ניתן לראותם בתמונות המצורפות לחו"ד [עמ' 74 שו' 20-24], ובפועל עולה כי קרעים כאמור לא נצפו, אלא מסקנה אודותם התקבלה נוכח תוצאות בדיקה היסטולוגית שבוצעה, כאמור:

"ת. ...אנחנו קבענו שלא מצאנו קרעים בכלי הדם הראשיים שבדקנו אותם בזמן אמת.

ש. לא. אבל את אומרת לי שיש קרעים שאתם מצאתם קרעים במזונטריום

ת. המזנטוריום זה לא כלי הדם. המזנטוריום זה השומן והקרום שמקיף את כלי הדם. ולא מצאנו קרעים בכלי עצמם הגדולים כי כנראה הקרעים היו בכלי דם קטנים יותר בהמשך הלולאות של המעי

...

ת. ראינו את כלי הדם הבינונים בבדיקה הסטולוגית. זאת אומרת בבדיקה המיקרוסקופית ראינו דימום סביב כלי הדם הקטנים.

ש. דימום לא קרעים."

ובהמשך אומרת מפורשות, כי לא נראו קרעים בבדיקה בעין, אלא בבדיקה המיקרוסקופית. [פרו' 12.12.2013 עמ' 90, שו' 1-31].

העדה נשאלה האם לשיטתה יש אפשרות לקריעה ספונטאנית של כלי הדם במקרה דנן וענתה:

"אז קודם כל אף קרע הוא לא ספונטני. יש קרעים בכלי הדם שהם על רקע תחלואה מסוימת. בדרך כלל כרונית. אם זה בעורק בדרך כלל זה על רקע שינויים כרוניים בעורק מה שנקרא טרשת שגורם .. בעורק. ולפעמים למשל באבי העורקים שיש לפעמים מפרצת שזה התרחבות לא תקינה של העורק. עם יצירת מערבולות דם. שמחלישה את דופן העורק ובסופו של דבר יכולה להביא לקרעים בעורק ולדימום בתוך הצפת. במקרה הזה היינו רואים קודם כל זה קורה בכלי דם גדולים לא בינונים ולא קטנים. ובדרך כלל רואים גם את המפרצת המקורית וגם את הקרע עצמו. אנחנו מדברים על ורידים למשל במקרים של אלכוהוליסטים כתוצאה מלחץ הכבד המוגדל והחולה יש לחץ בכלי הדם שגורם להרחבה של הורידים. מה שנקרא דליות של הורידים שמתרחבות בגלל הלחץ בהם יכולות להקרע בשלב מסוים ואז גם אנחנו נראה את הדליות המקוריות ואת הקרעים בהם בעין. במקרה זה לא נמצאה שום פתולוגיה או תחלואה קודמת שיכלה לגרום לקרעים. ולכן הקרע פה הוא חבלתי. הקרעים לא יגרמו לנזקים פנימים ברקמות הסובבות. וזה יהיה בדרך כלל מוגבל לכלי דם מסוים. "

[פר' עמ' 96 שו' 8-24]

וחזרה על עמדה זו בהמשך חקירתה הנגדית, והגם שהוצג בפניה מאמר המדבר על אפשרות של דימום ספונטאני, העדה דבקה בעמדתה כי אינה מסכימה עם מסקנה רפואית זו [פר' עמ' 97 שו' 22 - עמ' 99 שו' 3]

לסיכום, מחוות דעתה של המומחית מטעם המאשימה, ד"ר גיפס, ומתשובותיה בבית המשפט, עולה, כי מסקנתה היא שהפטירה נגרמה כתוצאה מדימום לחלל הצפק, דימום הנובע מפצעי קרע במזנטוריום, על רקע הרעלה חריפה של אלכוהול בכמות רבה וקטלנית, ומחלת כבד כרונית, אשר ייתכן והחישו את הדימום, וכי פצעי הקרע אשר גרמו לדימומים נבעו מחבלות קהות, ישירות או בלתי ישירות בסמוך למועד המוות.

אין בחוות הדעת עצמה הסבר למסקנה, כי הדימום הוא זה אשר הביא לאותו הלב, אשר גרם לפטירה. המסקנה האמורה עצמה נכתבה בחוות הדעת, אולם לא מצוין בחוות הדעת על סמך מה בדיוק המסקנה, כי הפטירה הינה

כתוצאה מהלם כאמור.

לטעמי, די בעולה מחוות הדעת של המומחית מטעם המאשימה, אשר נכחה בניתוח שבוצע למנוח, ובתשובותיה לשאלות בבית המשפט, כדי להביא לתוצאה לפיה, למרות מסקנתה כי הפטירה נגרמה כתוצאה מהדימום, עדיין, כתוצאה מדבריה שלה וגישתה שלה, קם ספק סביר שמא סיבת הפטירה הינה בריכוז הקטלני של האלכוהול, קטלני גם לגישתה, בגופו של המנוח.

מובן כי מסקנת המומחית הינה תוצאת בחינתה את מכלול הממצאים אשר בפניה, ממצאים הכוללים דימום של ליטר וחצי, קרעים (אף שלא נצפו בעין אלא המסקנה בדבר קיומם הינה מבדיקה מיקרוסקופית), אשר נגרמו כתוצאה מחבלות אשר בסימניהן חזתה, ועל רקע ריכוז אלכוהול גבוה וקטלני.

ככל שהמסקנה של בית המשפט תהיה, כי הוכח מעל לספק סביר, כי הפטירה נגרמה, או אף הוחשה בלבד, כתוצאה מהדימום, הרי שהתוצאה תהיה, כי קיים קשר סיבתי עובדתי בין החבלות אשר חבל הנאשם במנוח, לבין פטירת המנוח. זאת הואיל וברור כי הדימום בחלקו הגדול ארע כתוצאה מהחבלות האמורות.

לצד זאת, ככל שעדיין תהיה קיימת האפשרות, כי הפטירה ארעה אך בשל הריכוז הקטלני של האלכוהול בדמו של המנוח, הרי שאם מדובר באפשרות אשר אינה אך בבחינת ספקולציה, אלא אפשרות אשר קיימת לה סבירות, הרי שהתוצאה הינה, כי קיים ספק סביר, שמא הפטירה לא ארעה בשל החבלות אשר חבל הנאשם במנוח.

השאלה העומדת בפני בית המשפט הינה, האם המסקנה האמורה של אותה מומחית מטעם המאשימה, הינה מסקנה שהיא מעל לספק סביר. התשובה לשאלה זו הינה שלילית, וזאת מתוך דבריה של המומחית עצמה בהתייחסה למשמעות ריכוז האלכוהול.

המומחית מאשרת, כי מדובר בריכוז קטלני, כלשונוה. משמדובר בריכוז שהוא קטלני לכשעצמו, ומנגד משאין בפנינו מסקנה ברורה וחד משמעית על כי הדימום גרם לפטירה, הרי שמובן, כי קיימת האפשרות לכך, שהאלכוהול הוא אשר גרם לפטירה.

אם לא די באמור, הרי שהמומחית מטעם המאשימה אומרת מפורשות, כי אם האמור ביחס לאלכוהול היה הממצא היחיד שלה, הרי שהיתה יכולה היא לומר, שזו סיבת המוות.

המומחית מוסיפה "כשיש לי ממצא שהוא חבלתי, ומישהו שמורגל בשתייה כזאתי של אלכוהול, אני לא שמה את האלכוהול כסיבת המוות" [פר' 12.12.2013 עמ' 101 שו' 32 עד עמ' 102 שו' 3].

מדברים אלו ניתן להגיע למסקנה, כי גם לגישתה של המומחית מטעם המאשימה, אין להוציא את אפשרות גרימת

המוות כתוצאה מאלכוהול מהאפשרויות לפטירה.

התרשמותי הינה, כי המסקנה של המומחית על כי אובדן הדם גרם לשוק אשר הביא לפטירה, אינה חד משמעית, ואינה היחידה, אלא מסקנה זו הינה תוצאת שקלול כל הנתונים אשר בפניה.

יש לומר, כי אכן קיימת סבירות, ויש להוסיף אף סבירות גבוהה, לכך שיתכן וסיבת הפטירה הינה הדימום, או שמא היה בדימום ובחבלות כדי להחיש את הפטירה על רקע כמות האלכוהול הקטלנית האמורה, ואולם, מצויים אנו במשפט פלילי, ולא די בסבירות, וגם לא די בסבירות גבוהה, אלא יש צורך במסקנה אשר הינה מעל לספק סביר.

משקיים ספק סביר, כמתואר לעיל, שמא המוות נגרם כתוצאה מהכמות הקטלנית של האלכוהול, ומסיבה זו בלבד, הרי שקם ספק סביר בשאלה, האם היו מעשיו האלימים של הנאשם, הגורם לפטירת המנוח, או שהיה בהם כדי להחיש את פטירת המנוח.

מסקנתי בדבר קיומו של ספק סביר נובעת בנוסף גם מחוות דעתה של המומחית מטעם ההגנה, ד"ר מאיה פורמן - רזניק, ובנוסף, ובעיקר, מעדותו של המומחה הנוסף מטעם ההגנה, ד"ר חן קוגל, אשר לא הוגשה חוות דעת מטעמו, וחוות דעתו ניתנה בעל פה בדיון, כפי שיפורט בהמשך.

חוות הדעת הרפואית של המומחית מטעם ההגנה - ד"ר מאיה פורמן - רזניק:

11. מסקנותיה של המומחית ברפואה משפטית מטעם ההגנה, ד"ר מאיה פורמן - רזניק, כפי שעולות מחוות דעתה - נ/12, הינן כדלקמן:

1. במקרה הנדון תואר כי מותו של המנוח נגרם בעקבות דימום מקרעים במזנטריום. אך אין תיאור או תיעוד חד משמעי של קרעים, או מיקומם. לא ניתן לכך לקבוע כי קרעים גרמו לדימום, ובהתאם לא ניתן לקבוע בוודאות מה מקור הדימום. לא ניתן לשלול שאם היו קרעים הם היו זעירים ביותר או בכלי דם קטנים.

2. לכן לא ניתן לשלול כי מדובר בדימום ספונטאני על רקע מחלת הכבד של המנוח, כפי כמתואר בספרות המקצועית.

3. גם אם מדובר בדימום על רקע חבלתי, לא ניתן לקבוע בוודאות את מועד התחלתו של הדימום, ומועד זה יכול להיות מספר שעות בטרם הגיע המנוח למיון.

4. בנתונים הקיימים לא ברור כי דימום בחלל הצפק הוא הגורם למותו של המנוח. נפח הדם שאבד (גם אם אבד בחייו ואיננו בחלקו דימום שלאחר המוות) איננו נפח אשר אובדנו גורם למוות. יתרה מכך, אין ממצאים נוספים בנתיחה אשר תומכים בהכרח באובדן דם.

5. בדמו של המנוח הייתה רמת אלכוהול גבוהה. עולה כי סיבת מותו העיקרית של המנוח היא הרעלת אלכוהול.

6. לא ניתן לשלול את האפשרות כי המנוח עבר אירוע לבבי. "
עמוד 21

חוות דעתה נשענת על מספר נתונים. יאמר מיד כי אין בידי לקבל את האפשרות כי הדימום היה דימום ספונטני על רקע מחלת הכבד של המנוח, לא שוכנעתי מחוות הדעת, כי אכן מדובר באפשרות ממשית, ואין כל אינדיקציה ראייתית לכך, שזהו הרקע לדימום.

זאת ועוד, אין בידי לקבל את המשמעות העולה מחוות דעת המומחית מטעם ההגנה, לפיה לא היו החבלות הסיבות לדימום.

גם אם לא נחזו הקרעים בעין הנוכחים בניתוח, הרי שיש לקבל את מסקנתה של המומחית מטעם המאשימה, על כי הדימום הינו תוצאת קרעים בכלי דם, אשר נגרמו כתוצאה מהחבלות אשר נחבל המנוח בסמוך לפטירתו. כל מסקנה אחרת, הינה, לטעמי, בבחינת ספקולציה, הואיל ואין כל ממצא אשר יכול לתמוך במסקנה, לפיה הדימום לא נגרם מהחבלות הללו, אלא על רקע מחלת כבד או סיבה אחרת.

יחד עם זאת, יש לקבל את עמדתה של המומחית מטעם ההגנה, על כי האלכוהול בכמות אשר היתה בגופו של המנוח, יכול היה להיות הסיבה אשר הובילה למוות.

כאמור לעיל גם על פי העולה מגישת המומחית מטעם המאשימה, לא ניתן לשלול זאת.

הסיבה הנוספת הנטענת ע"י מומחית ההגנה בדבר אירוע לבבי כסיבת המוות, גם לה אין ממצאים של ממש, אשר יכולים לתמוך בה.

האפשרות כי האלכוהול הינו הסיבה לפטירה לא נשללה בחקירתה של המומחית מטעם ההגנה, ויש במסקנותיה כדי תמיכה באמור לעיל בדבר קיומו של ספק סביר, שמא יש בכמות האלכוהול האמורה כדי להוות את הסיבה לפטירת המנוח.

אני מוצא בנקודה נוספת בחוות דעת זו תמיכה למסקנת קיומו של ספק סביר כאמור, לאור עמדתה כי בהיעדר תיאור של חיורון האיברים הפנימיים, הרי שאין באובדן הדם בלבד, בכמות האמורה לעיל, כדי להביא למסקנה בדבר הסיבה למוות.

ראה עמוד 14 לחוות דעתה:

"..במקרה הנדון אין כל תיאור של חיורון של האיברים הפנימיים או של כתמי המוות שתומך באבחנה של אבדן דם ונראה כי אבחנה זו נעשתה על סמך אובדן הדם שכמותו בלבד איננה מגודרת ככזאת שגורמת למוות.

סיבות אפשריות אחרות למוות

בבואנו לקבוע את סיבת המוות יש לבחון את מכלול הנתונים העולים מהנתיחה ומהנסיבות ולהעריך את משקלם היחסי של הממצאים השונים כגורמים או תורמים למוות. במקרה זה היה דימום, אך לא בנפח שגורם למוות ולא היו סימנים נוספים בנתיחה אשר תומכים באבחנה של הלב תת נפחי. יחדם עם זאת נמצא בדם אלכוהול ברמה גבוהה מאד ואף קטלנית. בנוסף תואר כי בעת שהגיע המנוח למיון עלה חשד לאירוע לבבי. לכן במקרה זה כאשר אנו מנסים להעריך את סיבת המוות יש להתחשב באפשרויות אלו ולדון בהן.

בהמשך מתייחסת היא לאלכוהול כגורם אפשרי למוות, ומציינת כי על פי ספר רפואה משפטית, רמת אלכוהול של מעל 400 מ"ג אחוז יכולה להביא למוות. המומחית מאשרת כי לאנשים שונים, סבילות שונה לאלכוהול, אך זו אינה ניתנת למדידה. גם היא מפנה לכך, שהמנוח התקבל לבית חולים חודש קודם לכן עם רמת אלכוהול של 359, ומציינת כי שם נכתב על ידי הרופאים כי "יתכן שמדובר באיבוד הכרה על רקע אלכוהול", ומכאן מסקנתה, אשר סבירה היא בעיניי, בדבר חשד כי רמת האלכוהול אשר נמצאה אז בדם, הובילה כבר אז לסיבוך אצל המנוח על אף היותו מורגל בשתייה [ראה לעניין זה עמ' 14, 15 לחוות דעתה].

מכל האמור, מסקנתה הינה, כי "...לכן עולה האפשרות שהרעלת האלכוהול הייתה סיבת המוות העיקרית".

בעדותה בבית המשפט העידה:

"אני חושבת(ת) שהמרכיב המשמעותי שגרם לפטירה היה אלכוהול. יש לו רמה של 411 מיליגרם אחוז בדם שנמצאו בנתיחה, אני מרחיבה על כך בחוות הדעת, שהרמה נמדדה לאחר שהמנוח קיבל נוזלים ומנות דם, כלומר הדם עבר איזשהו דילול, ולכן הרמה שכנראה הגיע איתה למיון הייתה גבוהה יותר, הספרות מציינת עד 30, 40 אחוז שינוי ברמה של האלכוהול בגלל קבלה של מנות דם או נוזלים. רמה מעל 400 מיליגרם אחוז מוגדרת כרמה שהיא מובילה למוות. לשאלה תוך כמה זה גורם למוות זה תלוי מתי הרמה מגיעה לשיאה בדם. זה תלוי בגורמים רבים אני לא יודעת מתי מגיעה לשיא, יש כאלה שמגיעים לשיא וישרדו בכלל, ויש מי שזה יכריע אותם בנקודה מסוימת, אני לא יכולה להגיד ואנחנו בד"כ לא אומרים מתי לאחר השתייה, אבל מקובל ברמה מסוימת כשרואים רמה כזו של אלכוהול, ובהינתן כשאין סיבת מוות אחרת, וקשה לי לראות באובדן דם כזה ללא סימנים נוספים תומכים בנתיחה את הגורם העיקרי זה יכול לתרום כמובן, אבל כגורם עיקרי אלכוהול במינון כזה הוא מוגדר קטלני.

האלכוהול יכול להשפיע בכמה רמות, גם ברמת מערכת העצבים המרכזית, גורם לאובדן הכרה. הוא יכול גם לגרום לגירוי לבבי, ואז הדבר הזה אי אפשר להגדיר שהוא קורה ברמה מסוימת.

כל עוד הוא ברמה שמוגדרת קטלנית, יכול להיות שהוא יהיה ברמה זו גם שעה שעתיים, באיזשהו שלב אם יש גירוי של הלב למשל שגורם להפרעת קצב ואז הוא ימות, זה יכול להיות מיד ברמה כשהוא עולה מעל ל-400, ויכול להיות בשלב בהמשך, אין לי את היכולת לענות על השאלה כמה בהמשך.

כל עוד הרמה בדם מעל הרמה הקטלנית כל התקופה הזו, אני יכולה להגדיר שהוא בסכנה. כמובן אם הוא אח"כ מתאושש והרמה בדם יורדת הוא כבר לא בסכנת חיים, כלומר הוא גם יכול לשרוד את הרמה. כל עוד הוא נמצא ברמה זה לא מסוג הרעלות שאני יכולה להגיד הכל או לא כלום, כשהוא עובר סף."

[פר' מיום 8.1.14 עמ' 71 שו' 27 - עמ' 72 שו' 19]

העדה נשאלה אודות חוות הדעת מטעם המאשימה ולענין המסקנה כי המנוח נפטר מהלם תת נפחי מאיבוד דם שנגרם, ככל הנראה, מקרעים במזנטריום, וענתה:

"ש. ...את אומרת חד משמעית הוא לא מת בגלל איבוד דם של ליטר וחצי?"

ת. בנתוני הנתיחה אין מה שיתמוך בזה. אילו היה חיוורון באברים הפנימיים, אילו היה חיוורון של כתמי המוות, הייתי אומרת שזה מתיישב עם אובדן דם. המקרים שהבאתי מהספרות מראים אובדן דם של מי 2,700 מילימטר, ועד 4 מילימטר.

ש. השקלול של כל הנתונים ביחד, אי אפשר להתעלם מכל השרשרת, הבן אדם הזה הוא בן אדם שלא מתחיל ממצב של אדם בריא שברגע שהוא מאבד ליטר וחצי דם הגוף שלו מצליח לעשות דם חדש, שתהיה קרישיות שתפסיק, במקרה הזה הגוף שלא לא מצליח לייצר ולכן הגוף נכנס לשוק שגורם למוות, כפי המסקנה של המומחית מטעם התביעה?

ת. זו המסקנה שעליה אני חולקת. מעבר לזה שאין לי סימנים שתומכים בשוק הלבם תת נפחי בנתיחה, שקלול הנתונים שלי כולל גם רמת אלכוהול של 411 מיליגרם שזה רמה מסוכנת וגם קטלנית. אני רוצה לציין בעניין קרישת דם, כשאנחנו מדברים שהיתה לו הפרעה בקרישה, רק נציין שאיש מד"א שהגיע למקום אמר שכשהם הגיעו אליו הוא כבר לא דימם מהפצעים שלו, יש לו פצעים בראש. כלומר האיש כן היתה לו קרישה מסוימת.

ש. זה רק אומר שהפגיעה בחלל הבטן היתה כל כך הקשה והמקום של הדימום היה גדול שהצליח להוציא ליטר וחצי דם, לא יכול להיות מצב שבו ליטר וחצי זלגו ממנו במשך שבועות?

ת. על פי הספרות דימומים כאלה יכולים להימשך, המאמר של לואיס שהבאתי בחוות הדעת, מצטט שיש לעקוב אחר החולים לפעמים. הדימום יכול להפסיק ולחזור או רק להפסיק. כאן הם מציינים בעמ' 184, יש שינוי במראה הדם אחרי שבועיים שלושה, כי הוא מתפרק, כלומר אנשים יכולים גם להסתובב. כאן ברור שזה לא שבועיים שלושה. אין לי כל אינדיקציה לדימום של שבועות."

[פר' 08.01.2014 עמ' 81 שו' 12-32].

בהמשך, נשאלה העדה והשיבה:

"ש. כיצד על פי המומחיות שלך הכמות האמורה של אלכוהול מביאה לפטירה?"

ת. יש דיכוי של מערכת העצבים המרכזית, שזה גם גורם לקומה בהמשך, דהיינו אובדן הכרה, יכול להיות דיכוי גם של הרפלקסים ויכול להיות גירוי לבבי. דיכוי של מערכת העצבים המרכזית והיא לא עובדת.

ש. מה ניתן לראות בממצאי נתיחה כאשר המוות נגרם כתוצאה מדיכוי מערכת עצבים מרכזית?

ת. כשאנשים מתים מהרעלת האלכוהול האבחנה היא טוקסיקולוגית כלומר לא מוצאים משהו מורפולוגי בנתיחה ומוצאים בבדיקת דם שיש הרעלה. בבדיקת הדם רואים את אחוז האלכוהול. לפעמים מוצאים שינויים של שימוש כרוני מאלכוהול, כמו שינויים בכבד. כאשר אדם מת מהרעלת אלכוהול לא מוצאים כלום למעט אחוז האלכוהול בדמו.

ש. כשמערכת העצבים המרכזית מפסיקה לתפקד אין לכך שום סממן חיצוני שניתן לראותו בנתיחה?

ת. לא.

ש. איך אנחנו יודעים שזה הפסקת תפקוד מערכת העצבים המרכזית?

ת. אני לא אוכל במקרה של מישהו שמת מהרעלת אלכוהול להגיד שזה הלב שעשה הפרעת קצב שהכריע אותו, או מצב של התדרדרות של מערכת העצבים בעקבות ההרעלה. האבחנה של הרעלות בכלל ברפואה משפטית נעשות תוך שקלול הממצאים בנתיחה. לדוגמא, אם אדם מגיע ללא כל סממן על הגוף לא חבלתי ולא מחלתי, ואני רואה שיש רמת אלכוהול גבוהה, ולא מוצאת שום סם או תרופה אחרת, אני מסיקה שקרוב לוודאי מותו נגרם מהרעלת אלכוהול. אם אדם מגיע עם רמה של 411 וסימני חבלות כמו שפה, מסקנה שלי שצריך להסתכל עלה חבלות ולראות מה יותר חמור כמכריע לגורם מוות. אני התרשמתי לאור העובדה שאין אצלו חיוורון באיברים פנימיים, חיוורון כתמי מוות ואין אצלו אובדן דם בכמות שמובילה למוות, שאלכוהול תרם יותר, זה עניין של איזשהו שיקול שאנחנו עושים. כשמישהו מאבד דם עד כדי מותו אנחנו רואים חיוורון של איברים פנימיים. אם הדם מאבד ליטר וחצי לא רואים את החיוורון הזה.

ש. יכול להיות שאדם מאבד ליטר וחצי וכתוצאה, מכך בשילוב עם החבלות שנחבל, יאבד את חייו?

ת. אם יש לו בעיה לבבית כן.

ש. ואם אין לו בעיה לבבית?

ת. באובדן של ליטר וחצי דם זה לא גורם למוות.

ש. בנסיבות בהן אדם נחבל כפי שתואר, וזמן קצר לאחר מכן, מאבד את חייו, לא רואים אפשרות לקשר סיבתי בין החבלות הללו לבין הפטירה?

ת. אכן האיש ככל הנראה נחבל, חבלות בטניות להבדיל מחבלות חזה או חבלות ראש קשות, זה לא משהו שאני מצפה שיגרום למותו המהיר של אדם. היה לו דימום, אבל אני מתקשה לשייך דימום שלא נראה המקום שלו לזמן כל כך קצר, אילו היה שם קרע שנראה בעין אז הייתי אומר שבוודאי יש קשר זה מאוד סביר ומסתדר. השאלה ממה הוא מת מהחבלות. אם הוא מת מאובדן הדם, הרי שהיינו צריכים לראות סימני בנתיחה שמעידים על אובדן דם מאסיבי, כי ליטר וחצי כאמור זה לא מספיק. הייתי צריכה לראות איזשהו סימן משמעותי שהייתי אומרת שזהו זאת חבלה שלא מאפשרת המשך חיים. החבלות האלה לא פגעו באיבר חיוני. הכל יכול להיות אין אצלנו "לעולם לא", אבל אין לי סיבה מרפולוגית להגיד שיש חבלה או סיבה שאינה מאפשרת המשך חיים, בהינתן שיש רמה כזאת של אלכוהול, זה משהו שגורם לחשוב שאולי זה המשפיע העיקרי.

[פר' עמ 84 ש' 10 - עמ' 85 ש' 19]

מהאמור לעיל עולה, כי לגישת המומחית מטעם ההגנה, החבלות לכשעצמן לא היו כאלה אשר היה בהן כדי להביא לפטירה, ואחת הסיבות האפשריות לפטירה הינה ריכוז האלכוהול.

יש לציין, כי גם המומחית מטעם המאשימה אינה בגישה, לפיה בחבלות לכשעצמן היה כדי להביא לפטירה, אלא מסקנתה הינה כי הפטירה הינה תוצאת הולם, אשר נגרם מהדימום, אשר נגרם מהחבלות.

מסקנתי הינה, כי אכן הדימום נגרם מהחבלות, אולם הקשר בין הדימום לבין הפטירה לא הוכח מעל לספק סביר, ואני מוצא כי יש במסקנות של המומחית מטעם ההגנה בהקשר זה של תוצאת אובדן דם בכמות כזו, כדי להביא לחיזוק המסקנה בשני מישורים - במישור האחד, כי המסקנה בדבר פטירה כתוצאה מהדימום אינה חד משמעית, ובמישור השני, כי קיימת אפשרות המקימה ספק סביר, והיא כי הכמות של האלכוהול היתה הגורם לפטירה.

יש לציין, כי בשתי נקודות אלו, המרחק בין עמדות המומחית מטעם המאשימה והמומחית מטעם ההגנה, אינו כה רב. בדיקה בעיון של משמעות מסקנות המומחית מטעם המאשימה, מביאה למסקנה, כי אין בהן שלילה מוחלטת של האפשרויות האחרות כאמור.

מכל האמור, אני מוצא במסקנות המומחית מטעם ההגנה תמיכה בתוצאה בדבר קיומו של ספק סביר.

אני מוצא את האמור בעדותו של המומחה הנוסף מטעם ההגנה, ד"ר חן קוגל, כמחזקת באופן ברור, ויותר מהאמור לעיל ביחס לעולה משתי חוות המומחיות, את המסקנה בדבר קיומו של ספק סביר.

עדויות של ד"ר חן קוגל:

12. ד"ר חן קוגל נכח בנתיחת המנוח, לא הוגשה חוות דעת מטעמו, ואולם הוא נשאל שאלות שבמומחיות, ולמעשה ניתנה חוות דעתו בעל פה בבית המשפט והוא נחקר עליה חקירה נגדית.

מסקנתו של מומחה זה הינה, כי המנוח נפטר כתוצאה מכמות האלכוהול אשר היתה בגופו, ולא כתוצאה מהחבלות, וגם לא כתוצאה מהדימום. לגישתו, האלכוהול (כסיבה לפטירה) חזק "הרבה יותר" מהמנגנון החבלתי במקרה זה, והסיכוי כי היו אלו החבלות אשר גרמו למוות קטן מאוד, וסיבת המוות המובהקת במקרה זה, הינה אלכוהול, והוא מוסיף כי זו סיבה די נפוצה.

אני מוצא, כי הגם שלא ניתן להכריע באופן ברור מה היתה סיבת המוות, הרי שעמדה מנומקת זו, יש בה, כדי להקים את הספק הסביר.

המומחה נשאל והשיב כדלקמן:

"ש...מה חשבת לגבי האפשרות שחבלה היא זו שגרמה למותו של המנוח? באותם נתונים שאתה ראית ואני אציג בפניך נתונים נוספים.

ת. למנוח היה דם בבטן אבל לא מצאו את המקור של הדימום בבטן, לא נראה המקור של הדימום. ממצאים אחרים שהיו שמה, היו שני דימומים תת עכבישיים במוח שהם לא היו גדולים. במקומות שיש חבלה שברורה שיכולה לגרום למוות, נניח שנחתך למישהו אבי העורקים אז אין בעיה, יש ממצאים שהם לא חד משמעיים ואתה יכול לומר אולי זה גרם למוות ופה לדעתי אולי פחות מזה, אני לא יכול להגיד שזה לא יכול לגרום בכלל למוות, זה לא דבר שכיח שרואים שמישהו מת רק מהחבלות האלה, זה לא, אין בזה בשר, זה חלש. אני לא יכול להגיד לפי ממצאים אנטומיים בוודאות כי הוא מת מהדברים האלה, אני הייתי אומר נשאר את זה לבדיקות נוספות.

ש. תראה, בבדיקות נוספות אני מניח שאתה ראית את זה בתוך חוות הדעת של ד"ר גיבס עולה שתכולת האלכוהול בדמו של המנוח עמדה על 411 מיליגרם משהו ביחידות המקובלות. הנתון הזה משנה מבחינתך את ההערכה לגבי סיבות למותו של המנוח?

...

ת. אני לדעתי הוא מת מאלכוהול ואני חושב שאין פה, אין לי כל כך ספק בזה. לא נעים לי שאני צריך ככה אבל אני לא חושב שהוא מת מחבלות שמה, החבלות הן לא מספיק חזקות, האלכוהול הוא ברמה מאוד גבוהה ובוא נניח שיש חבלות השאלה מה הרף שאנחנו שמים שהחבלות תהיינה כאלה שהם, נניח שמישהו קיבל מכה בעין באותה רמת אלכוהול, ודאי שהוא לא מת מאותה מכה בעין. האם למישהו יש מכה בעין ושבר בצלע והוא לא מת מזה, השאלה איפה אנחנו שמים את הרף, לדעתי הרף לא הגיע לרמה שהחבלות גוברות על האלכוהול, הם לא מספיקות כשלעצמן גם אם לא היה אלכוהול, הייתי מנסה למצוא עוד משהו, משהו שהוא חד משמעי, משהו ברמה כזאת, אם אדם הוא אלכוהוליסט ואלכוהוליסטים יש להם לפעמים סבילות גדולה יותר לאלכוהול אבל זה לא תמיד שהסבילות היא גבוהה, הסבילות היא, אפשר לעבור באור אדום הרבה מאוד פעמים אבל פעם אחת המשאית תפגע בך כשתעבור שם, זה דבר שדומה. זה שאדם שתה היום אלכוהול והוא עבר את הסף זה לא אומר שמחר זה יכול גם כן לקרות ורמה של 411 היא רמה מאוד גבוהה, אני גם ראיתי שבנוזל העין יש לו יותר, נוזל העין מייצג מה שהיה קודם ולדעתי הוא מת מאלכוהול, זו דעתי.

...

ת. האלכוהול הוא הרבה יותר חזק מהמנגנון החבלתי של המקרה הזה. אין ספק, הוא חטף חבלות, הוא קיבל מכות האיש הזה וגם לא מכות קלות, זה גרם לקרע ב... הטחול ויש שמה דימומים ברקמת ... אבל השאלה אם זה גרם למותו? אני חושב שהסיכוי הוא לא גדול, הוא קטן מאוד, אני חושב שסיבת מוות מובהקת זה אלכוהול ואנחנו רואים ואגב, זו סיבה די נפוצה. אנחנו רואים מוות מאלכוהול אצל אלכוהוליסטים בסצנריו הזה, אנשים שיכורים שהולכים מכות כל הזמן ויש להם חבלות ואנחנו רואים את זה פעם בשלושה שבועות, פעם בחודש מקרה כזה ששיכורים הולכים מכות ואחד מהם מת ויש עליו חבלות אבל רמת האלכוהול היא הגוברת."

[פר' מיום 15.1.13 עמ' 88 שו' 27 - עמ' 90 שו' 28].

המומחה נשאל והשיב לעניין סימפטום החיורון המתקיים באיבוד דם, והעיד כי לשיטתו לא נמצאו סימני חיורון של

האיברים הפנימיים, וכי הדימום קרה לאחר הפטירה, ולגישתו אם היה קורה לפני זה, היו סימני חיזורן שאינם כאמור:

ש. אגב, אולי זאת השאלה, אמרת שהוא היה צריך לדמם הרבה זמן, כמה? ד"ר גיבס אמרה שהיא לא יכולה להעריך ומבחינתה זה בין חצי שעה לכמה שעות. ד"ר פורמן אמרה שלדעתה זה יותר, זה מעל שעתיים, הרבה מעל שעתיים, באיזה אסכולה אתה דוגל בנסיבות שנמצאות בפניך?

ת. אני חושב שהדימום הזה קרה בכלל אחרי המוות, אני לא חושב ככה ולא ככה, כי אם היה סימנים של דימום בחיים היינו רואים סימנים, היינו רואים סימנים בצורת חיזורן של האיברים הפנימיים, בצורת שוני בכליות שרואים חיזורן בקליפות הכליות והדגשה של הלשן של הכליות, היינו רואים כתמי מוות בצבע מסוים, אין את הסימנים האלה כאן אז אני חושב, וגם לא ראו קרעים, אז שכלי דם קטנטנים מדממים זה מה שנקרא, דם מבצבץ יכול להצטבר במשך שעות דם בתוך הבטן, אבל זה שעות, זה לא קורה מייד הדבר הזה.

ש. כמה שעות?

ת. אני לא יודע, זה מספר שעות. אני לא יכול לומר בוודאות כי לא ראו את הקרעים בכלל במיזנטריום שלו, לא ראו, אם לא ראו אז זה משהו מאוד קטן אז מכלי דם קטן, תראו, יש נוסחה שקוראים לה חוק פואזה על מה רמת הזרימה בתוך כלי הדם. הדבר המשמעותי ביותר בזה זה הקוטר של כלי הדם שהוא בחזקה רביעית, כל שאר צמיגות הדם, האלסטיות של כלי הדם, הכל זה במכפלה אחת, הקוטר הוא בחזקה רביעית, זאת אומרת זה כל כך חזק, אז אם יש כלי דם קטן אז גם הדימום שלו הוא מאוד מאוד קטן וכאן לא ראו בכלל את זה, אז קשה להגיד שהזמן היה מהיר פה, אי אפשר להגיד שהדימום היה מהיר."

[פר' עמ' 90 שו' 29 - עמ' 91 שו' 18]

סיבות הפטירה האפשריות - הספק הסביר:

13. קיים קושי של ממש להכריע בשאלה מה היתה סיבת הפטירה של המנוח. שלושה מומחים העידו בפניי, שניים מהם (המומחית מטעם המאשימה ד"ר הדס גיפס והמומחה מטעם ההגנה, אשר לא הגיש חוות דעת, אך חיווה דעתו בעל פה בדיון, ד"ר חן קוגל), נכחו בנתיחה, והשלישית, המומחית מטעם ההגנה ד"ר מאיה פורמן - רזניק לא נכחה בנתיחה.

מסקנות שלושת המומחים שונות בחלקן, אך מכל אחת מחוות דעתם עולה אפשרות, כי הפטירה יכול וארעה כתוצאה מכמות האלכוהול בגוף המנוח.

קביעת סיבת הפטירה הינה תוצאת הבאה בחשבון של נתונים ומסקנות מהנתונים. הנתונים זהים, אך כל אחד מהמומחים מבקש ליתן משקל שונה לנתונים שונים.

אין לומר כי לא סבירה מסקנת המומחית מטעם המאשימה ד"ר הדס גיפס. יחד עם זאת, קיים ספק אם אכן הולם כתוצאה מאובדן דם הוא שגרם לפטירה, זאת הן בשים לב לכך, שאין ממצאים של ממש גם על פי חוות דעתה, המביאים למסקנה הברורה הזאת, ואפנה בעניין זה לניתוח דלעיל של חוות דעתה ותשובותיה בבית המשפט והפנייתה ל"רמזים" לעניין זה, והן לאור עמדת שני המומחים האחרים, אשר מצביעים על היעדר חיוורון באיברים כדבר השולל את האפשרות של אובדן דם כסיבה לפטירה.

שלושת המומחים תמימי דעים כי אבדן דם של ליטר וחצי כשלעצמו אינו סביר כי יגרום לפטירתו של אדם, כאשר עד ההגנה ד"ר חן קוגל היה אף נחרץ בעניין זה.

ת. אני אקל עליך, הוא נחבל כשהוא היה בחיים ונגרמו לו חבלות כשהיה בחיים והיה לו קרעים בכלי דם כי אחרת לא היה לו שום דימום, כמה זה אחרי המוות? אנחנו לא יודעים ואני יכול להגיד שסביר להניח שאפילו הרוב אולי היה בחיים, אפשר להגיד את זה, אני לא יודע כמה, ולמה אני אומר את זה? כי 1500 מה שיש לו זה לא חזק.

ש. נכון שליטר וחצי דם אצל בן אדם בריא ולא תחת השפעת אלכוהול ובלי שום בעיות נלוות אני מסכימה איתך שליטר וחצי דם, בוא נגיד ככה, סביר להניח שעם טיפול מתאים וכו' זה לא יכול לגרום למוות.

ת. נכון. [פר' עמ' 94 ש' 10-2]

יש להוסיף שכלל לא ברור כי כל כמות הדם שנמצאה בחלל הצפק (כליטר וחצי) הינה כתוצאה מהחבלות. מובן כי חלקה הגדול הינו כתוצאה מהחבלות, אולם גם המומחית מטעם המאשימה לא יכולה היתה להסביר איזה חלק מהנוזל הוא יממת ואיזה חלק מהנוזל הינו תוצאה מנסיגות ההחייאה שביצעו במנוח, ולכן לא ניתן לקבוע את הכמות המדויקת אשר הינה כתוצאה מהחבלות וגם לא ניתן לקבוע כי עקב הדימום נגרם המוות.

14. כפי שפורט לעיל, לא די בכך שמסקנה הינה סבירה, אלא צריכה היא להיות היחידה מעל לספק סביר.

סעיף 34כב (א) לחוק העונשין קובע :

"לא יישא אדם באחריות פלילית לעבירה אלא אם כן היא הוכחה מעבר לספק סביר".

דרישת ההוכחה מעל לספק סביר מהווה את מימושה וגם את מיקום גבולה של חזקת החפות.

מדובר בעיקרון בסיסי בדין הפלילי.

לא כל ספק עונה לדרישת היעדר ספק סביר, ועל הספק להיות בעל אחיזה הגיונית במציאות, ולא על בסיס ספקולציות נעדרות תשתית.

"החובה להוכיח אשמה פלילית מעבר לספק סביר נגזרת מעקרונות חוקתיים של חופש האדם והגנה על חירותו האישית מפני מעצר ומאסר ומפני פגיעה בכבודו כאדם. משתלבת בכך חזקת החפות, ממנה נגזר העקרון כי אין להרשיע אדם כאשר נותר ספק סביר באשמתו (ע"פ 6295/05 אלי וקנין נ' מדינת ישראל (טרם פורסם) [פורסם בנבו]). חזקת החפות היא חזקה ראייתית, המחייבת זיכוי נאשם מקום שלא הובאו ראיות מספיקות לאשמתו. יסוד הספק הסביר עוסק בשאלת דיוטן ומשקלן של הראיות המפליליות, והוא העונה לשאלה האם הופרכה חזקת החפות, אם לאו. ככאלה, חזקת החפות ועקרון הספק הסביר הם מושגים המשלימים זה את זה. הנטל להוכיח אשמה פלילית מעבר לספק סביר הוא אמצעי בעל חשיבות עליונה בהתמודדות מפני הרשעות שווא שיסודן בטעות עובדתית. הרשעת שווא עלולה לשלול את חירותו של האדם שלא כדין, את כבודו כאדם, ואת שמו הטוב. הרשעת שווא עלולה לפגוע בעת ובעונה אחת גם באמון הציבור בהגנותו של ההליך הפלילי. העקרון לפיו עדיף שיהלך רשע חופשי משזכאי יורשע שלא כדין עומד ביסוד אמת המידה של הספק הסביר (In re Winship, 397 U.S. 358 (1970)). היקפו של הספק הסביר נעוץ באיזון הראוי בין ההגנה על חזקת החפות לבין אינטרס החברה להתגונן מפני עבריינים, אולם במתח הקיים בין ערכים אלה, ניתנת עדיפות ברורה לכלל כי במקרה של ספק, עדיף זיכוי של האשם מהרשעתו של החף מפשע (בג"צ 11339/05 מדינת ישראל נ' בית המשפט המחוזי בבאר שבע, [פורסם בנבו], פסקה 7 לפסק דיני). ספק סביר המצדיק זיכוי הוא ספק המותר, על-פי מבחני שכל ישר, הגיון וניסיון חיים, שאלה אמיתית באשר לאשמת הנאשם. לא כל ספק שהוא, ויהא המרוחק והדמיוני ביותר, עונה למבחן זה. אכן, "בביטוי 'סביר' טמונים הסינון והמיון בין עניינים שיש להם אחיזה הגיונית במציאות, לבין דברים שהם ספקולציות נעדרות תשתית". (ע"פ 347/88 דמיאניוק נ' מדינת ישראל, פד"י מז(4) 221, 652).

ע"פ 7220/05 האני נימר נ' מדינת ישראל (31.5.2007)

עוד ראה לענין מבחן הספק הסביר - ע"פ 6295/05 אלי וקנין נ' מדינת ישראל (25.1.2007):

"על רקע כללי יסוד אלה הוגדר 'ספק סביר' המצדיק זיכוי, כספק המותר, על-פי מבחני שכל ישר, הגיון, וניסיון החיים, שאלה אמיתית באשר לאשמת הנאשם. לא כל ספק שהוא, ויהא המרוחק ביותר והדמיוני ביותר, עונה למבחן זה. לצורך כך, על הספק להעלות תהייה אמיתית ביחס לאשמתו של הנאשם, על רקע מכלול הראיות הקיים נגדו. עמד על כך הנשיא שמגר בפרשת דמיאניוק (ע"פ 347/88 דמיאניוק נ' מדינת ישראל, פד"י מז(4) 221, 652):

"המבחן מורכב משני יסודות - 'ספק' ו'סביר'. שם התואר שנתווסף לשם העצם 'ספק' אינו בגדר סרח עודף מילולי מיותר; הוא בא לסייג ולהקנות לספק תכונה מוגדרת. קיומה של התכונה האמורה נבחן לפי אמות המידה הרציונליות המקובלות עלינו. בביטוי 'סביר' טמונים הסינון והמיון בין עניינים שיש להם אחיזה הגיונית במציאות, לבין דברים שהם ספקולציות נעדרות תשתית" (ראו גם: G. Williams, The

(Proof of Guilt (3rd ed., 1963), 190).

הדרישה כי הספק יהיה ספק סביר ולא ספק כלשהו היא המציבה באורח ראוי את האיזון הנדרש בין ההגנה על חירותו של האדם מפני הרשעה פלילית שלא נמצא לה די ביסוס בראיות, לבין החובה להגן על בטחון החברה מפני עבריינים הפוגעים בשלום הציבור. כשם שלצורך הרשעה נדרשת תשתית ראייתית מפלילה מוצקה, כך לשם זיכוי נדרש ספק בעל ממשות, שסבירותו עומדת במבחן המציאות, ואין הוא אך ספקולציה חסרת עיגון בהיגיון ובהוויות החיים. ואכן, על הספק הסביר להיות רציני, הגיוני, ובעל אחיזה מעשית במציאות. לא כל השערה או אפשרות רחוקה יקימו ספק שיש בו כדי להצדיק פטור מאחריות. נדרשת סבירות לקיומו של ספק, המשליכה על משמעותו, רצינותו, ומשקלו (ראו מ' לינדנשטראוס, על הספק הסביר - סוגיות נבחרות (תשס"ד), עמ' 16).

וכן ראה ע"פ 7401/07 **מדינת ישראל נ' פלוני** (31.7.2008), וראה ראה ע"פ 20/51 **אברהם פודמסקי נ' היועץ המשפטי**, פד' ה' (3) 1187, בעמ' 1196:

"... ואין הקטגוריה יוצאת ידי חובתה זו אלא מששכנעה את בית המשפט, במידה העולה על כל ספק המתקבל על הדעת, באשמתו של הנאשם".
"...בשלב זה- ואף לא בשום שלב אחר - אין עליו להוכיח את חפותו מפשע".

15. בחינת הראיות שבפני באספקלריה של המבחנים האמורים מביאה למסקנה בדבר קיומו של ספק סביר ביחס לשאלת קיומו של קשר סיבתי עובדתי בין האלימות הקשה אשר נקט הנאשם כלפי המנוח, לבין הפטירה.

הגם שקיים קושי בקביעה ברורה מה היתה סיבת הפטירה, הרי שמחוות הדעת אשר הובאו בפני עולה קיומה של אפשרות, כי הפטירה נגרמה כתוצאה מכמות האלכוהול בגופו של המנוח עובר לפטירתו, ומסיבה זו בלבד.

אפשרות זו אינה בבחינת ספקולציה. אפשרות זו נתמכת בממצא בדבר כמות האלכוהול, ממצא אשר אין לגביו כל מחלוקת.

כל שלושת המומחים אשר חיוו דעתם בפני בית המשפט תמימי דעים בכך, שכמות האלכוהול אשר נמצאה בגופו של המנוח, הינה כמות קטלנית, אשר היא לכשעצמה, יכול ויהיה בה כדי להביא לפטירה.

ער אני לספק אשר מטילה בכך המומחית מטעם המאשימה, ספק הקשור, בין היתר, בכך שהמנוח, על פי חוות דעתה, היה אלכוהוליסט, ולפיכך סבורה היא, כי עמידתו לכמות אלכוהול בגוף שונה, אך אין היא מציינת, כי ביחס למנוח, באופן ספציפי, לא היתה הכמות קטלנית, אין זו מסקנתה, ולמרות האמור, גם היא תומכת במסקנה, כי גם בענייניו, בנסיבות האמורות, מדובר בכמות קטלנית.

אני מוצא לנכון להוסיף, כפי שצוין בתחילת הכרעת הדין לעיל, כי תוצאה זו אינה פשוטה ביחס למסקנה הטבעית העולה מהשתלשלות העניינים. משאדם פוגע וחובל באחר באופן כה קשה, כמתואר לעיל, זמן כה קצר לאחר מכן נפטר הנפגע, הרי שההיגיון הפשוט והמסקנה ההגיונית הטבעית הינה ברגיל, כי הפטירה הינה תוצאת אותה פגיעה וחבלה.

ואולם, לא די בכך כדי להכריע בדינו של נאשם. יש וההיגיון הפשוט והטבעי אכן מוביל למסקנות, אשר אותן מאמץ בסופו של יום בית המשפט, מנגד, יש וקיימת גם אפשרות אחרת, אשר אינה בבחינת ספקולציה, ואשר יש בה כדי להקים ספק סביר, וכך הוא בעניינינו.

בהיעדר סיבה חד משמעית לפטירה, ומשאפשרות כי כמות האלכוהול הקטלנית לדעת כל המומחים שבפניי, הינה סיבה אפשרית, כסיבה יחידה, הרי שיש בכך כדי להקים ספק סביר.

16. סעיף 298 לחוק העונשין קובע:

"הגורם במעשה או במחדל אסורים למותו של אדם, ייאשם בהריגה, ודינו - מאסר 20 שנה".

סעיף 309 לחוק העונשין קובע:

"בכל אחד מהמקרים המנויים להלן, יראו אדם כאילו גרם למותו של אדם אחר, אף אם מעשהו או מחדלו לא היו הגורם התכופ ולא היו הגורם היחיד למותו של אחר:

...

...

במעשהו או במחדלו החיש את מותו של אדם הסובל ממחלה או מפגיעה שהיו גורמות למותו, גם אילו לא מעשהו או מחדלו של זה.

"...

גם כאשר מעשהו של אדם לא היה הגורם התכופ ולא היה הגורם היחיד למוות, ייחשב הוא כמי שגרם למוות, אם היה במעשהו כדי להחיש את המוות, וזאת גם אם מחלה או פגיעה היו גורמות למוות אילו לא מעשה זה.

אילו הייתי מגיע למסקנה, כי הוכח בפניי מעל לספק סביר, כי היה באלימותו של הנאשם, ולו כדי להחיש את פטירת המנוח, הרי שהיה מקום להרשיע את הנאשם בעבירת הריגה.

ואולם, מהאמור לעיל, עולה מסקנה, לפיה קיימת אפשרות, סבירה, כי כמות האלכוהול, והיא בלבד, הביאה לפטירה. מכאן קיומו של ספק סביר בקיומו של קשר סיבתי בין אלימות הנאשם לפטירת המנוח.

משכך, אין אלא לזכות את הנאשם מחמת הספק מעבירת הריגה לפי סעיף 298 לחוק העונשין.

17. ב"כ המאשימה עתרה, במקרה בו בית המשפט יחליט שלא להרשיע בעבירת הריגה, להרשיע את הנאשם בעבירה אחרת. תחילה עתרה היא להרשיע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין (כוונתה היתה לסעיף 329(א)(1) לחוק העונשין), ואולם, משהוסבה תשומת ליבה לטענתה שלה, ביחס לבעיה בייחוס כוונה לנאשם לאור שכרותו, אישרה כי הדבר ישים גם לסעיף 329 (כך משתמע מדבריה).

מכל מקום, לא רק בשל אלמנט שכרותו של הנאשם ועמדת המאשימה, אלא גם כעולה מהראיות שבפניי, לא ניתן לייחס לנאשם את יסוד הכוונה. אינני מוצא מקום להרחיב בעניין זה לאור עמדת המאשימה, ואציין בתמצית, כי לא הוכח בפניי יסוד הכוונה הנדרשת בסעיף 329(א) לחוק העונשין.

18. אני מוצא לנכון לעשות שימוש בסמכותי לפי סעיף 184 לחסד"פ, וממכלול הראיות המתוארות לעיל, עולה, מעל לספק סביר, כי הנאשם גרם למנוח חבלות חמורות, וחלק מהחבלות גרם הוא כשהוא נושא נשק קר, בקבוק בירה כמתואר לעיל.

סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 קובע :

"בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אף אם עובדות אלה לא נטענו בכתב האישום, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; אולם לא יוטל עליו בשל כך עונש חמור מזה שאפשר היה להטיל עליו אילו הוכחו העובדות כפי שנטענו בכתב האישום."

לנאשם ניתנה הזדמנות סבירה להתגונן ביחס לאפשרות הפעלת סעיף 184 לחסד"פ. הטענה נטענה מפורשות על ידי ב"כ המאשימה, ובנוסף כל העובדות אשר בבסיס ההרשעה בעבירות אחרות כפי שיפורטו להלן, היו עובדות, לגביהן התנהל המשפט, וניתנה האפשרות המלאה להתגונן מפניהם.

19. הוכח בפניי, מעל לספק לסביר, ויש לציין כי בכך אין מחלוקת של ממש בין הצדדים, כי הנאשם חבל במנוח חבלות חמורות. החבלות החמורות אשר חבל הנאשם במנוח, בוצעו בחלקן באגרופים ובעיטות של הנאשם במנוח, וגרירתו של המנוח במורד המדרגות, ואלו יש בהן כדי להקים עבירה של חבלה חמורה לפי סעיף 333 לחוק העונשין, וחבלה בראשו של המנוח, בוצעה על ידי הנאשם תוך שימוש בבקבוק, נשק קר, וחבלה זו, יש בה כדי עבירה לפי סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, שכן זוהי עבירה אשר בוצעה לפי סעיף 333 לחוק העונשין, כשהעברייני נושא נשק קר.

סעיף 34 כד לחוק העונשין מפרט מהי "חבלה חמורה", כדלקמן:

"חבלה חמורה" - חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד

עמוד 33

האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים".

הפגיעות המתוארות לעיל והמפורטות בחוות דעת של המומחית מטעם המאשימה ואשר אין עליהן מחלוקת, לא יכול להיות חולק כי עולות הן לכדי ההגדרה של חבלה חמורה.

לא רק שלא קיים כל ספק בביצוע העבירות הללו על ידי הנאשם, אלא שהנאשם בעדותו מודה בביצוען.

תוצאות מעשיו של הנאשם, החבלות שחבל במנוח, מפורטות בממצאים המפורטים לעיל בחוות דעת המומחית מטעם המאשימה.

כפי שמתואר לעיל, גרם הנאשם לפצעים, קרעים, פצעי שפשוף, דימומים, פצעי קרע בקרקפת, פצעי שפשוף ושריטה בפנים, פצעי קרע בשפתיים ושברים בכותרות השיניים, פצעי שפשוף במותן ימין וגפיים תחתונות, ודימומים תת עוריים בגב ובגפיים.

הכל כתוצאה מהאלימות אשר נקט הנאשם כלפי המנוח, בתקיפתו את המנוח בבקבוק, בידיו וברגליו, ובגרירתו של המנוח 4 קומות במדרגות.

הגם שקיים ספק סביר בדבר קיומו של קשר סיבתי בין המעשים הקשים הללו, לבין הפטירה, הרי שעצם ביצוע המעשים, והתוצאות המפורטות לעיל של מעשי האלימות, הדימומים, החבלות והפצעים כתוצאה מהם, כולם הוכחו בפניי מעל לספק סביר.

20. לאור כל האמור לעיל, החלטתי לזכות את הנאשם משתי העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, ולהרשיעו, בהתאם לסמכותי לפי סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשל"ב-1982, בעבירות של חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, וחבלה חמורה, עבירה לפי סעיף 333 לחוק העונשין.

ניתנה היום, י"ב אדר תשע"ד, 12 פברואר 2014, במעמד הצדדים